

Briuselis, 2022 m. lapkričio 29 d.
(OR. en)

15400/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0392 (COD)

PI 170
COMPET 968
MI 884
IND 520
IA 208
CODEC 1864

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. lapkričio 28 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 667 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS dėl teisinės dizaino apsaugos (nauja redakcija)

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 667 final.

Priedama: COM(2022) 667 final

Briuselis, 2022 11 28
COM(2022) 667 final

2022/0392 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl teisinės dizaino apsaugos (nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2022) 422 final} - {SWD(2022) 367 final} - {SWD(2022) 368 final} -
{SWD(2022) 369 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Pramoninio dizaino teisėmis saugoma gaminio išvaizda. Pramoninis dizainas lemia gaminio patrauklumą. Išorinis patrauklumas yra vienas iš pagrindinių veiksnių, dėl kurių vartotojai renkasi vieną produktą, o ne kitą. Dėl gero gaminio dizaino gamintojai įgyja reikšmingą konkurencinį pranašumą. Gyvename skaitmeniniame amžiuje, todėl siekiant skatinti inovacijas ir kurti naują gaminių dizainą didėja poreikis užtikrinti prienamą, ateities iššūkiams parengtą, veiksmingą ir nuoseklią teisinę dizaino teisių apsaugą.

Europos dizaino apsaugos sistema sukurta daugiau kaip prieš 20 metų. Valstybių narių įstatymai, susiję su pramoniniu dizainu, iš dalies suderinti 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/71/EB (toliau – Direktyva). Taikomos nacionalinės dizaino apsaugos sistemos, o 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 6/2002 (toliau – Reglamentas) nustatyta savarankiška sistema vienodoms teisėms, kurios turi vienodą poveikį visoje ES, apsaugoti. Kol kas Reglamentas iš dalies pakeistas tik vieną kartą, 2006 m., siekiant atsižvelgti į tai, kad ES prisijungė prie tarptautinės Hagos registracijos sistemos.

Be to, vis dar taikoma pereinamojo laikotarpio teisinė tvarka, susijusi su taisymui skirtų atsarginių dalių dizaino apsauga. Kadangi šiuo klausimu nepavyko susitarti, į Direktyvą įtraukta „iššaldymo“ išlyga (angl. *freeze-plus*), pagal kurią tol, kol remiantis Komisijos pasiūlymu nėra priimti Direktyvos pakeitimai, valstybės narės, spręsdamos, ar atsarginėms dalims turėtų būti taikoma apsauga, gali toliau vadovautis galiojančiais nacionaliniais įstatymais. Tačiau tų įstatymų pakeitimus joms leidžiama daryti tik tada, kai jais siekiama liberalizuoti atsarginių dalių rinką.

2004 m. Komisijos pateiktas pasiūlymas¹ suderinti matomų atsarginių dalių dizaino apsaugą į direktyvą įtraukiant išlygą dėl taisymo (jau įtrauktą į Reglamentą) nesulaukė pakankamos Tarybos paramos ir, nepaisant didelės Europos Parlamento paramos². 2014 m. pasiūlymas buvo atsiimtas.

Vadovaudamasi Komisijos geresnio reglamentavimo darbotvarke³, kuria siekiama reguliariai peržiūrėti ES politikos kryptis, 2014 m. Komisija pradėjo dizaino apsaugos sistemų veikimo ES vertinimą, apimančią išsamų ekonominį ir teisinį vertinimą, paremtą keliais tyrimais. 2020 m. lapkričio 11 d. Europos Sąjungos Taryba priėmė išvadas dėl ES intelektinės nuosavybės politikos ir pramoninio dizaino sistemos peržiūros⁴. Taryba paragino Komisiją pateikti pasiūlymų dėl ES dizaino teisės aktų peržiūros, siekiant modernizuoti dizaino apsaugos sistemas ir padaryti dizaino apsaugą patrauklesnę pavieniams dizaineriams ir įmonėms, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI).

Remdamasi galutiniais vertinimo rezultatais⁵, 2020 m. lapkričio 25 d. komunikate „Viso ES inovacinio potencialo išnaudojimas. Intelektinės nuosavybės veiksmų planas – ES

¹ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvą 98/71/EB dėl teisinės dizaino apsaugos, COM(2004) 582 (*final*).

² 2007 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvą 98/71/EB dėl teisinės dizaino apsaugos, (COM(2004)0582-C6-0119/2004-2004/0203(COD)).

³ Komisijos komunikatas „Geresnis reglamentavimas – geresni rezultatai. ES darbotvarkė“, COM(2015)215, Europos Komisija, 2015 m. gegužės 19 d., p. 4.

⁴ Tarybos dokumentas 2020/C 379 I/01.

⁵ SWD(2020) 264 *final*.

ekonomikai gaivinti ir jos atsparumui didinti⁶ Komisija paskelbė, kad po sėkmingos ES prekių ženklų teisės aktų reformos ji peržiūrės ES dizaino apsaugos teisės aktus. 2021 m. birželio 25 d. Taryba priėmė tolesnes išvadas dėl intelektinės nuosavybės politikos⁷, kuriose ragina Komisiją teikti pirmenybę tam, kad būtų kuo greičiau pateiktas pasiūlymas dėl pramoninio dizaino teisės aktų peržiūros ir modernizavimo. Be to, savo intelektinės nuosavybės veiksmų planą remiančioje nuomonėje Europos Parlamentas pabrėžė, kad reikia peržiūrėti prieš 20 metų sukurtą dizaino apsaugos sistemą⁸.

Pagrindinis bendras šios iniciatyvos, svarstyto kartu su Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programos (REFIT) dokumentų rinkiniu, tikslas ir kartu pateikiamo pasiūlymo dėl Reglamento dalinio pakeitimo tikslas – skatinti dizaino kokybę, inovacijas ir konkurencingumą ES. Tai turi būti daroma užtikrinant, kad dizaino apsaugos sistema atitiktų paskirtį skaitmeniniame amžiuje ir taptų daug prieinamesnė ir veiksmingesnė pavieniams dizaineriams, MVĮ ir dizainui imlioms pramonės šakoms mažesnių sąnaudų ir sudėtingumo, didesnės spartos, didesnio nuspėjamumo ir teisinio tikrumo atžvilgiais.

Konkrečiai, ši iniciatyva dėl Direktyvos išdėstymo nauja redakcija grindžiama šiais tikslais:

- modernizuoti ir patobulinti esamas Direktyvos nuostatas iš dalies pakeičiant pasenusias nuostatas, didinant teisinį tikrumą ir paaiškinant teises taikymo sritis ir apribojimų atžvilgiu;
- siekti didesnio nacionalinių dizaino įstatymų ir procedūrų suderinimo, kad būtų stiprinamas sąveikumas ir papildomumas su Bendrijos dizaino sistema, į Direktyvą įtraukiant kitas esmines taisykles ir pagrindines procedūrinės taisykles atsižvelgiant į Reglamento nuostatas;
- sukurti taisymsi skirtų atsarginių dalių bendrąją rinką į Direktyvą įtraukiant išlygą dėl taisymsi, kaip jau numatyta Reglamente.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šiuo pasiūlymu panaikinama ir pakeičiama galiojanti Direktyva 98/71/EB. Šis pasiūlymas, kartu su pasiūlymu iš dalies pakeisti Reglamentą (EB) Nr. 6/2002, sudaro nuoseklų intelektinės nuosavybės veiksmų plano įgyvendinimo rinkinį, kuriuo siekiama modernizuoti ir toliau derinti galiojančius ES teisės aktus, susijusius su dizaino apsauga.

Siekiant geriau suderinti nacionalines nuostatas dėl dizaino apsaugos su taisyklėmis, kuriomis reglamentuojama sėkminga ES dizaino tvarka, šiuo pasiūlymu į Direktyvą įtraukiamos tam tikros joje numatytinos Reglamento (EB) Nr. 6/2002 nuostatos siekiant padidinti šių dviejų teisės aktų suderinamumą. Šis pasiūlymas taip pat dera su Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2436 siekiant valstybių narių teisės aktų dėl prekių ženklų suderinamumo. Tai visų pirma taikoma nuostatoms dėl tranzitu gabenamų suklastotų prekių ir nuostatoms dėl procedūrų, pavyzdžiui, paraiškų teikimo procedūrų ir pateikimo datos reikalavimų, taip pat su registracijos pripažinimu negaliojančia susijusių administracinių procedūrų.

- **Suderinamumas su kitomis ES politikos sritimis**

Šis pasiūlymas dera su Reglamentu (ES) Nr. 461/2010 (Motorinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamentu) antimonopolinės politikos srityje ir jį papildo. Siūlomu

⁶ COM(2020) 760 *final*.

⁷ Tarybos dokumentas 2021/C 247/02.

⁸ Pranešimo dėl intelektinės nuosavybės veiksmų plano ES ekonomikai gaivinti ir jos atsparumui didinti, kurį Teisės reikalų komitetas priėmė 2021 m. rugsėjo 30 d. (A9-0284/2021), 32 punktą.

atsarginių dalių rinkos liberalizavimu gali būti padedama ta antimonopoline tvarka užtikrinti veiksmingą konkurenciją visoje transporto priemonių atsarginių dalių, paslaugų ir remonto rinkoje, taip užtikrinant, kad ji būtų visapusiškai naudinga įmonėms ir vartotojams automobilių antrinėje rinkoje. Pasiūlymas taip pat dera su Tvarių gaminių iniciatyvos, kuria siekiama skatinti taisymą ir žiedinę ekonomiką, pastangomis ir jas papildo.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Šis pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 114 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią Europos Parlamentas ir Taryba įgaliojami nustatyti priemonės valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis, skirtoms vidaus rinkos sukūrimui ir veikimui, suderinti.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Nustatytos problemos susijusios su dideliais reguliavimo sistemos skirtumais – vienodos sąlygos ES įmonėms arba neužtikrinamos, arba jos iškreipiamos, o tai turi papildomų neigiamų pasekmių jų ir visos ES konkurencingumui (pvz., atsarginių dalių atveju). Todėl patartina priimti priemonės, kuriomis būtų galima pagerinti atitinkamas bendrosios rinkos veikimo sąlygas. Tokių priemonių, kuriomis siekiama išplėsti dabartinį suderinimo lygį Direktyva, galima imtis tik ES lygmeniu, ypač atsižvelgiant į poreikį užtikrinti suderinamumą su Bendrijos dizaino sistema.

Šiomis aplinkybėmis reikia atsižvelgti į tai, kad Bendrijos dizaino sistema yra įtvirtinta Europos dizaino sistemoje, kuri grindžiama nacionalinės ir ES dizaino apsaugos sambūvio ir papildomumo principu. Nors Reglamente numatyta išsami sistema, kuria atsižvelgiama į visus materialinės ir procesinės teisės klausimus, dabartinis Direktyva užtikrinamas teisės aktų suderinimo lygis apsiriboja tam tikromis materialinės teisės nuostatomis. Siekiant užtikrinti veiksmingą ir tvarų susijusių elementų sambūvį ir papildomumą, Europoje būtina sukurti bendrą darnią dizaino apsaugos sistemą, kurioje būtų numatytos panašios esminės taisyklės ir bent pagrindinės procedūrinės nuostatos, kurios būtų suderinamos. Kalbant konkrečiai apie atsarginių dalių dizaino apsaugą, reikia pridurti, kad atsarginių dalių vidaus rinka gali būti sukurta tik ES lygmeniu. Direktyvos „iššaldymo“ išlyga taikoma daugiau nei 20 metų, taigi nematyti jokios tvirtos savanoriško valstybių narių veiksmų suderinimo tendencijos (nepaisant to, kad keliuose valstybėse narėse buvo nustatyta išlyga dėl taisymo) arba pramonės savireguliacijos tendencijos.

Dėl ES lygmens veiksmų dizaino apsaugos sistema visoje Europoje taptų daug prieinamesnė ir veiksmingesnė verslo subjektams, visų pirma MVĮ ir pavieniams dizaineriams. Taip būtų dar labiau sumažintos likusios taisyms skirtų atsarginių dalių bendrosios rinkos spragos, o tai būtų labai naudinga vartotojams, kurie galėtų rinktis iš mažesniomis kainomis parduodamų konkuruojančių dalių.

• Proporcingumo principas

Taip pat įtraukiamas tikslinis suderinimas, visų pirma registracijos ir registracijos pripažinimo negaliojančia procedūrų srityje, kurį įgyvendinant daugiausia dėmesio skiriama pagrindinėms su procedūromis susijusioms nuostatomis, kurias suinteresuotosios šalys nurodė kaip nuostatas, kurias labiausiai reikia suderinti su atitinkamomis Reglamento nuostatomis. Poveikio vertinime taip pat nagrinėta galimybė visapusiškai suderinti visas dizaino apsaugos

nuostatas (4.2 galimybė), tačiau nuspręsta, kad tai neproporcinga faktinių poreikių atžvilgiu (žr. poveikio vertinimo 6.4 skirsnį).

Kalbant apie atsarginių dalių apsaugą, manoma, kad išlygos dėl taisymo įtraukimas, kaip numatyta pagal 1.2 galimybę, kuri laikoma tinkamiausia, yra proporcingiausias būdas sukurti bendrąją rinką taikant liberalizavimo principą. Dėl tokių ES lygmens veiksnių nepatiriama jokių tiesioginių išlaidų. Siekiant liberalizuoti antrinę rinką, teisės aktus reikia priimti tik tose valstybėse narėse, kurios atsarginėms dalims šiuo metu taiko apsaugą, kad ši apsauga būtų panaikinta. Todėl palyginti su kitomis svarstytomis galimybėmis, įgyvendinant šią galimybę būtų patiriama mažiausiai administracinių išlaidų. Be to, numatant 10 metų pereinamąjį laikotarpį, per kurį ir toliau bus saugomos esamos dizaino teisės, transporto priemonių gamintojams bus sudarytos sąlygos pakeisti savo elgesį rinkoje, susiduriant tik su nedidele su investicijomis ir inovacijomis susijusia rizika arba nedideliu jų sutrikdymu. Šia galimybe taip pat užtikrinamas pakankamas apdairumas pagrindinių teisių ir tarptautinių įsipareigojimų atžvilgiu (žr. poveikio vertinimo 8.1 skirsnį).

- **Priemonės pasirinkimas**

Šiuo pasiūlymu siekiama numatyti tikslinius Direktyvos 98/71/EB pakeitimus, kad būtų pašalinti tam tikri nustatyti trūkumai. Kadangi pasiūlyta priemonė yra Direktyvos išdėstymas nauja redakcija, tinkamiausia yra ta pati teisinė priemonė.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Komisija atliko bendrą dabartinės Direktyvos ir dabartinio Reglamento vertinimą, kuris buvo paskelbtas 2020 m. lapkričio mėn.⁹ Jį atlikus padaryta išvada, kad ES teisės aktais dėl dizaino apsaugos buvo pasiekti tikslai ir jie vis dar iš esmės atitinka paskirtį.

Tačiau Direktyvos 98/71/EB atžvilgiu vertinime nustatyti tam tikri trūkumai, visų pirma dėl nesuderintų nuostatų dėl sudedamųjų dalių, naudojamų sudėtiniais gaminiais taisyti, dizaino apsaugos vis dar labai susiskaidžiusi atsarginių dalių rinką. Nustatyta, kad dėl to atsiranda didelis teisinis netikrumas ir labai iškraipoma konkurencija, o vartotojai patiria papildomų išlaidų. Vertinime taip pat nustatyta neatitikimų tarp valstybių narių dizaino įstatymų ir Reglamento, susijusių su dizaino registracijos ir registracijos pripažinimo negaliojančia procedūra. Tai daro neigiamą poveikį ES dizaino apsaugos sistemų sąveikumui.

Remdamasi vertinimo išvadomis, Europos Komisija atliko poveikio vertinimą ir tada nusprendė peržiūrėti teisės aktus. Įvairūs poveikio vertinimo etapai (nuo problemų ir juos skatinančių veiksnių apibrėžimo iki potencialių politikos galimybių) buvo grindžiami vertinimo ataskaitos išvadomis.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

2018 m. gruodžio 18 d. – 2019 m. balandžio 30 d. buvo surengtos pirmosios išsamios viešos konsultacijos¹⁰ siekiant surinkti pakankamai suinteresuotųjų šalių pateiktų faktų ir nuomonių, kad būtų galima įvertinti ES dizaino teisės aktus, ir nustatyti, koku mastu tie teisės aktai veikia taip, kaip numatyta, ir ar juos vis dar galima laikyti tinkamais pagal paskirtį. Beveik du

⁹ SWD(2020) 264 final.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-3527248/public-consultation_lt

trečdaliai respondentų manė, kad ES dizaino apsaugos sistema (pagal Direktyvą numatyta nacionalinė dizaino sistema ir Bendrijos dizaino tvarka) veikia gerai. Be to, beveik pusė respondentų nurodė, kad yra nenumatytų Direktyvos ir (arba) Reglamento pasekmių arba trūkumų.

Be išsamių konsultacijų dėl vertinimo, Komisija 2021 m. balandžio 29 d. – liepos 22 d. surengė antrąsias viešas konsultacijas¹¹, siekdama surinkti papildomų suinteresuotųjų šalių pateiktų faktų ir nuomonių tam tikrais klausimais ir dėl potencialių galimybių bei jų poveikio, kad paremtų dizaino teisės aktų peržiūrą.

Pasiūlyme atsižvelgta į per konsultacijas nustatytus trūkumus ir juo šių trūkumų problema sprendžiama.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Direktyvos 98/71/EB ir Reglamento (EB) Nr. 6/2002 peržiūros poveikio vertinimas buvo grindžiamas dviem svarbiais išorės tyrimais, kuriuose atsižvelgta į ES dizaino apsaugos sistemų veikimo ekonominius¹² ir teisinius¹³ aspektus. Be to, kalbant konkrečiai apie atsarginių dalių apsaugos klausimą, poveikio vertinimas buvo grindžiamas dar dviem tyrimais dėl apsaugos poveikio kainoms ir kainų sklaidai¹⁴ bei motorinių transporto priemonių atsarginių dalių rinkos struktūrai ES¹⁵. Pagrindžiančios informacijos taip pat gauta glaudžiai bendradarbiaujant su Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba (EUIPO) ir iš kelių jos parengtų tyrimų ir ataskaitų, taip pat kitų turimų tyrimų ir duomenų rinkinių, kuriuos parengė nacionalinės ir tarptautinės valdžios institucijos, įskaitant nacionalinius intelektinės nuosavybės biurus, mokslininkus ir kitas suinteresuotąsias šalis.

- **Poveikio vertinimas**

Kadangi šis pasiūlymas pateikiamas kartu su pasiūlymu peržiūrėti Reglamentą (EB) Nr. 6/2002, Komisija atliko bendrą šio pasiūlymo ir kartu pateikto pasiūlymo dėl dalinio reglamento (EB) Nr. 6/2002 pakeitimo¹⁶ poveikio vertinimą. 2021 m. spalio 27 d. poveikio vertinimas pateiktas Reglamentavimo patikros valdybai, kuri lapkričio 26 d. pateikė teigiamą nuomonę. Galutinėje poveikio vertinimo versijoje atsižvelgta į toje nuomonėje pateiktas pastabas.

Komisijos poveikio vertinime išnagrinėtos dvi pagrindinės problemos:

1. ES vidaus prekybos sutrikimas ir kliūtys konkurencijai kai kuriose valstybėse narėse, susijusios su taisymui skirtomis atsarginėmis dalimis;
2. verslo subjektų, visų pirma MVI ir pavienių dizainerių, atbaidymas nuo registruotojo dizaino apsaugos ES arba nacionaliniu lygmeniu siekimo, susijęs su didelėmis sąnaudomis, administracine našta ir laukimo laikotarpiu, taip pat ribotu proceso nuspėjamumu.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12609-Intellectual-property-review-of-EU-rules-on-industrial-design-Design-Directive-/public-consultation_lt

¹² https://ec.europa.eu/growth/content/economic-review-industrial-design-europe-0_en

¹³ https://ec.europa.eu/growth/content/legal-review-industrial-design-protection-europe-0_en

¹⁴ Herz B., & Mejer M. (2020). [The effect of design protection on price and price dispersion: Evidence from automotive spare parts](#).

¹⁵ Nikolic Z. (2021 m. rugsėjo mėn.). *Market structure of motor vehicle visible spare parts in the EU* („Motorinių transporto priemonių matomų atsarginių dalių rinkos struktūra ES“). „Wolk After Sales Experts GmbH“ užsakytas tyrimas, kurį galima rasti adresu <https://op.europa.eu/s/sMA8>.

¹⁶ Įterpti nuorodą į poveikio vertinimą ir santrauką.

Į kai kuriuos antrosios problemos aspektus (pasenusias registruotojo Bendrijos dizaino registracijos procedūras ir neoptimalius mokesčius, mokėtinus už registruotąjį Bendrijos dizainą) taip pat bus atsižvelgiama peržiūrint Reglamentą (EB) Nr. 6/2002, tačiau atsarginių dalių klausimas (pirmoji problema) ir skirtingų (procedūrinių) nuostatų klausimas turi būti sprendžiami peržiūrint Direktyvą 98/71/EB.

Siekiant spręsti atsarginių dalių problemą ir siekti tikslo sudaryti sąlygas konkurencijai antrinėje atsarginių dalių rinkoje svarstytos **šios galimybės**:

- **1.1 galimybė. Visiškas visų dizainų rinkos liberalizavimas, t. y. analogiškų atsarginių dalių rinkoje visoje ES turėtų būti sudarytos sąlygos konkurencijai, į ją įtraukiant tiek esamus, tiek naujus dizainus.** Pasirinkus šią galimybę į Direktyvą būtų įtraukta išlyga dėl taisymo, numatyta Reglamento (EB) Nr. 6/2002 110 straipsnio 1 dalyje, ir būtų leidžiama taisymo tikslais atgaminti saugomoms sudėtinėms gaminių dalims tapachias dalis. Įtraukta išlyga dėl taisymo turėtų teisinį poveikį būsimiems ir esamiems dizainams (t. y. ji būtų taikoma dizainams, užregistruotiems iki jos įsigaliojimo ir po jos įsigaliojimo).
- **1.2 galimybė. Visiškas naujų dizainų rinkos liberalizavimas po įsigaliojimo ir visišką senų dizainų liberalizavimas po 10 metų pereinamojo laikotarpio.** Pasirinkus šią galimybę būtų daromi tokie patys pakeitimai kaip ir ankstesnės galimybės atveju, tačiau į Direktyvą įtrauktina išlyga dėl taisymo jai įsigaliojus teisinį poveikį turėtų tik būsimiems dizainams (t. y. ji būtų taikoma tik dizainams, dėl kurių paraiška pateikta po išlygos įsigaliojimo). Iki įsigaliojimo užregistruoti dizainai turėtų būti toliau saugomi 10 metų pereinamuoju laikotarpiu.
- **1.3 galimybė. Visiškas naujų dizainų rinkos liberalizavimas.** Kaip ir ankstesnės galimybės atveju, šios galimybės atveju į Direktyvą įtrauktina išlyga dėl taisymo teisinį poveikį turėtų tik būsimiems dizainams. Iki išlygos įsigaliojimo suteiktos esamos dizaino teisės nesikeistų ir galėtų būti saugomos iki 25 metų.

Siekiant spręsti skirtingų procedūrinių taisyklių klausimą ir padidinti Bendrijos ir nacionalinių dizaino sistemų papildomumą ir sąveiką, svarstytos **šios galimybės**:

- **4.1 galimybė. Tolesnis nacionalinių teisės aktų dalinis derinimas ir jų suderinamumas su registruotojo Bendrijos dizaino sistema.** Pasirinkus šią galimybę į Direktyvą būtų įtrauktos nuostatos dėl tam tikrų dizaino teisės aspektų, į kuriuos joje dar neatsižvelgta ir kuriuos suinteresuotosios šalys nurodė kaip aspektus, kuriems labiausiai reikia suderinimo, visų pirma aspektus, susijusius su procedūromis, laikantis atitinkamų Reglamento (EB) Nr. 6/2002 nuostatų. Pagrindinių procedūrinių taisyklių įtraukimas į Direktyvą turėtų būti derinamas su tolesniu kelių pasirinktų materialinės teisės aspektų (išskyrus atsarginių dalių klausimą) suderinimu pagal Reglamento (EB) Nr. 6/2002 nuostatas.
- **4.2 galimybė. Visiškas nacionalinių dizaino įstatymų ir procedūrų suderinimas.** Ši galimybė apimtų 4.1 galimybę, tačiau taip pat likusius esminius dizaino teisės aktų aspektus ir procedūrų aspektus, kurie įtraukti į Reglamentą (EB) Nr. 6/2002, bet neįtraukti į Direktyvą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, taip pat buvo įvertinta galimybė toliau derinti teisės aktus: savanoriškai (**4.1a** ir **4.2a variantai**) arba privalomai, t. y. remiantis ES teisėkūros priemone, pagal kurią reikalaujama, kad valstybės narės suderintų savo dizaino teisės aktus (**4.1b** ir **4.2b variantai**).

Remiantis poveikio vertinimo rezultatais, tinkamiausios galimybės yra **1.2 galimybė** ir **4.1b galimybė**.

Pasirinkus **1.2 galimybę**, rinkose, kuriose šiuo metu nėra taikoma išlyga dėl taisymo, vartotojams po 10 metų pereinamojo laikotarpio dėl kainų konkurencijos žadama sutaupyti nuo 340 mln. EUR iki 544 mln. EUR per metus (per 10 metų pereinamąjį laikotarpį nauda padidės 4–13 mln. EUR per metus, o paskutiniaisiais metais ji sieks 40–130 mln. EUR). 10 metų pereinamuoju laikotarpiu visiškai liberalizavus naujų dizainų rinką bus skatinama konkurencija ir naujų automobilių dalių, kurios gali būti sugadintos susidūrimo metu, pateikimas į rinką. Po 10 metų pereinamojo laikotarpio tiek originalios įrangos tiekėjai, tiek nepriklausomi tiekėjai gaus naudos iš gerokai didesnės veiklos laisvės ir taip galės stiprinti savo padėtį rinkoje ir joje įsitvirtinti.

Pasirinkus **4.1b galimybę** įmonėms ir dizaineriams būtų lengviau ir pigiau gauti dizaino apsaugą visose valstybėse narėse, visų pirma į Direktyvą įtraukus su Reglamentu suderintas pagrindines procedūrinės taisyklės. Taip bus dar labiau didinamas nuspėjamumas, padedama mažinti tarptautinių intelektinės nuosavybės portfelių valdymo išlaidas ir lengviau ir pigiau šalinti negaliojančius dizainus iš registro. Toks tolesnis teisės aktų derinimas taip pat turės papildomo teigiamo poveikio EUIPO ir nacionalinių intelektinės nuosavybės tarnybų bendradarbiavimui pagal galiojančią sistemą, nustatytą Reglamento (ES) 2017/1001 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo 152 straipsnyje.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Šis pasiūlymas Direktyvą 98/71/EB išdėstyti nauja redakcija ir tuo pačiu metu pateiktas pasiūlymas iš dalies pakeisti Reglamentą (EB) Nr. 6/2002 buvo įtraukti į 2022 m. Komisijos darbo programos¹⁷ II priedą. Todėl jos yra reglamentavimo kokybės programos (REFIT) dalis.

Šiuo pasiūlymu siekiama atnaujinti ES dizaino apsaugos sistemas taip, kad jos tiktų skaitmeniniam amžiui, ir užtikrinti, kad jos būtų prieinamesnės ir veiksmingesnė pareiškėjų ir asmenų, siekiančių pašalinti negaliojančius dizainus iš registro, atžvilgiu. Kalbant apie skaitmenizaciją, siūlomu reikalavimų dėl dizaino vaizdo derinimu pareiškėjams bus sudarytos sąlygos aiškiai ir tiksliai bet kur atgaminti savo dizainą naudojant visuotinai prieinamas technologijas. Tai visų pirma palengvins paraiškų dėl naujų skaitmeninių dizainų teikimą. Kalbant apie supaprastinimą, dėl siūlomo tolesnio derinimo įmonėms bus sudarytos sąlygos sudėtingas nacionaliniu lygmeniu teikti bet kur, vienoje paraiškoje sujungiant kelis dizainus ir neapsiribojant tik to paties pobūdžio gaminiais. Nors taip sąlygos dizaino paraiškas teikiantiems asmenims bus akivaizdžiai palengvintos, nauda negalėjo būti kiekybiškai įvertinta, nes ji iš esmės priklausys nuo nacionaliniu lygmeniu nustatytų mokesčių. Be to, atsisakius ankstesnio nacionaliniu lygmeniu užregistruoto dizaino *ex-officio* nagrinėjimo (siekiant užtikrinti tokį patį apsaugos prieinamumo lygį kaip ir ES lygmeniu), galima gerokai sutrumpinti registracijos procedūrų trukmę tose valstybėse narėse, kuriose jis vis dar vykdomas. Taigi įmonės galės gauti apsaugą daug greičiau ir mažesnėmis sąnaudomis. Be to, nustačius (privalomą) registracijos pripažinimo negaliojančia procedūros vykdymą tarnyboje, norint pašalinti negaliojančią dizainą iš registro nereikėtų kreiptis į teismą, o tai būtų akivaizdžiai naudinga tiek konkurentams, tiek teisių turėtojams, nes procedūra būtų ne tokia sudėtinga ir pigesnė.

¹⁷ [2022 m. Komisijos darbo programa. Pagrindiniai dokumentai | Europos Komisija \(europa.eu\)](#)

Šiuo pasiūlymu taip pat siekiama sukurti taisymui skirtų atsarginių dalių bendrąją rinką nustatant išlygą dėl taisymo, pagal kurią toms dalims netaikoma dizaino apsauga. Manoma, kad dėl visiško atsarginių dalių rinkos liberalizavimo vartotojai gaus daug naudos, nes turės didesnę pasirinkimą ir galės naudotis mažesnėmis kainomis.

Informacija apie atitinkamas sutaupytas išlaidas pateikiama ir apibendrinama poveikio vertinimo 8.1 lentelėje.

- **Pagrindinės teisės**

Iniciatyva turėtų būti pagerintos dizainerių galimybės apsaugoti savo teises, o tai turėtų teigiamą poveikį pagrindinėms teisėms, pavyzdžiui, teisei į nuosavybę ir teisei į veiksmingą teisinę gynybą. Kad ES dizaino apsaugos sistema būtų labiau subalansuota, taip pat siekiama sudaryti išsamesnį dizaino teisių apribojimų sąrašą ir įtraukti išlygą dėl taisymo, atsižvelgiant į sąžiningumo ir konkurencijos aspektus.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturės poveikio Europos Sąjungos biudžetui, todėl Finansinio reglamento (2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 966/2012) 35 straipsnyje numatyta finansinė pažyma nepridedama.

5. KITI ELEMENTAI

- **Igyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Komisija stebės ES atsarginių dalių rinką, kad įvertintų, ar nustačius išlygą dėl taisymo ES mastu iš tiesų bus sutaupyta lėšų. Ji taip pat apsvaustys galimybę vykdyti specialius tyrimus ir apklausas, kad būtų galima stebėti kainų pokyčius ir ypač pirkėjų elgseną.

Kalbant apie tolesnę nacionalinės teisės aktų derinimą, Komisija atidžiai tikrins valstybių narių pranešimus apie perkėlimo priemones ir bet kokio vėlavimo ar neatitikimo atveju imsis veiksmų. Kai visos taisyklės bus tinkamai perkeltos į nacionalinę teisę, bus atliekamas vertinimas pagal poveikio vertinimo 9 skirsnyje nurodytus susijusius rodiklius.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Aiškinamųjų dokumentų nereikalaujama, nes Direktyvos nuostatos nėra sudėtingos jų laikytis turėsiantiems subjektams.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Kadangi šiuo pasiūlymu siūloma Direktyvą 98/71/EB išdėstyti nauja redakcija, toliau pateiktame išsamiaame paaiškiniame paaiškinamos tik naujos nuostatos arba nuostatos, kurios turi būti iš dalies pakeistos.

1 skyrius. Bendrosios nuostatos

– Dizaino ir gaminio apibrėžtis (2 straipsnis)

Į bendrąsias nuostatas siūloma įtraukti atnaujintas ir išsamesnes gaminio ir dizaino sąvokų apibrėžtis. Šiuo dabartinių apibrėžčių atnaujinimu, patikslinimu ir išplėtimu siekiama, kad

pasiūlymas dėl direktyvos išdėstymo nauja redakcija būtų perspektyvus atsižvelgiant į technologijų pažangą ir kad juo būtų užtikrinamas didesnis teisinis tikrumas ir skaidrumas, susijęs su reikalavimus atitinkančio dizaino apsaugos dalyku.

2 skyrius. Materialinė dizainų teisė

– Tik registracija užtikrinama dizaino apsauga (3 straipsnis)

Pagal dabartinę Direktyvą valstybėms narėms taip pat leidžiama užtikrinti neregistruotųjų dizainų apsaugą¹⁸. Siūloma šią laisvę panaikinti apsaugą taikant tik registruotiesiems dizainams. Neregistruotaisiais ES dizainais užtikrinama vienoda apsauga, todėl nėra poreikio užtikrinti papildomos (galimai skirtingos) neregistruotųjų dizainų apsaugos.

– Apsaugos galiojimo pradžia (10 straipsnis)

Siekiant panaikinti esamą nenuoseklumą, patikslinama, kad dizaino apsaugą pradeda taikyti nuo dizaino įregistravimo registre.

– Teisė į registruotąjį dizainą (11 ir 12 straipsniai)

Atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 6/2002 14 ir 17 straipsnius, siūloma įtraukti naujas nuostatas dėl teisės į registruotą dizainą, įskaitant nuosavybės prezumpciją.

– Neregistavimo pagrindai ir esminės ekspertizės apimtis (13 ir 29 straipsniai)

Siekiant visiškai suderinti visoje ES atliekamos esminės ekspertizės apimtį su EUIPO lygmeniu atliekama esmine ekspertize (Reglamento (EB) Nr. 6/2002 47 straipsnis), turėtų būti išsamiai išdėstyti neregistavimo pagrindai, užtikrinant, kad pareiškėjai, registruodami dizainą, kaip ir tuo atveju, kai jį registruoja EUIPO, patirtų kuo mažiau išlaidų ir sunkumų.

– Paskelbimo negaliojančiu pagrindai (14 straipsnis)

Siekiant padidinti nuspėjamumą ir suderinamumą su ES dizaino sistema, siūloma neprivalomas nuostatas pakeisti privalomomis.

– Apsaugos objektas (15 straipsnis)

Siekiant didesnio teisinio tikrumo, susijusio su matomumo reikalavimu, siūloma į Direktyvą įtraukti specialią nuostatą (be 17 konstatuojamosios dalies), pagal kurią dizaino apsauga suteikiama (tik) toms išvaizdos savybėms, kurios aiškiai matomos registracijos paraiškoje.

Taip pat paaiškinama (naujoje 18 konstatuojamojoje dalyje), kad siekiant apsaugos dizaino savybės neturi būti matomos bet kuriuo konkrečiu metu ar bet kurioje konkrečioje situacijoje; tai netaikoma sudedamosioms dalims, kurios nėra matomos naudojant sudėtinį gaminį įprastu būdu.

– Registruotuoju dizainu suteikiamų teisių taikymo sritis (16 straipsnis)

Kad dizaino teisių turėtojai galėtų veiksmingiau spręsti problemas, kylančias dėl augančio 3D spausdinimo technologijų naudojimo, siūloma atitinkamai pakoreguoti teisių į dizainą taikymo sritį.

¹⁸ Vis dėl to, nė vienoje valstybėje narėje neregistruotųjų dizainų apsauga neužtikrinama.

Be to, manoma, kad įgyvendinus ES prekių ženklo teisės aktų reformą (nauja Direktyvos (ES) 2015/2436 10 straipsnio 4 dalis) ir siekiant veiksmingai kovoti su klastojimu, kurio mastas nuolat auga, į registruotojo pramoninio dizaino teisinę sistemą svarbu įtraukti atitinkamą nuostatą, pagal kurią teisių turėtojams būtų leidžiama uždrausti vežti tranzitu per ES teritoriją suklastotus gaminius arba jiems įforminti kitas muitinės procedūras neišleidžiant jų ten į laisvą apyvartą.

– Galiojimo prezumpcija (17 straipsnis)

Siekiant didesnio suderinamumo su Reglamentu (EB) Nr. 6/2002 (85 straipsnio 1 dalis), siūloma į direktyvą įtraukti nuostatą dėl galiojimo prezumpcijos.

– Suteiktų teisių apribojimas (18 straipsnis)

Siekiant užtikrinti geresnę susijusių teisėtų interesų pusiausvyrą ir atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) praktiką¹⁹, siūloma papildyti leistino naudojimo būdų sąrašą įtraukiant naudojimą kaip nuorodą ir naudojimą kritikai ir parodijai.

– Išlyga dėl taisymo (19 straipsnis)

Siekiant galiausiai nebetaikyti esamos pereinamojo laikotarpio tvarkos ir sukurti taisymui skirtų atsarginių dalių bendrąją rinką, siūloma į Direktyvą įtraukti išlygą dėl taisymo, panašią į tą, kuri jau nustatyta Reglamento (EB) Nr. 6/2002 110 straipsnyje. Siekiant atsižvelgti į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą byloje *Acacia*²⁰, turėtų būti aiškiai nustatyta, kad ši išlyga taikoma tik sudėtinio gaminio analogiškomis dalimis (nuo kurių formos priklauso saugomas dizainas).

Be to, turėtų būti aiškiai nurodyta, kad nagrinėjant ieškinį dėl teisių pažeidimo išlyga dėl taisymo gynybai gali būti naudojama tik tuo atveju, jei vartotojai yra tinkamai informuojami apie gaminio, kuris bus naudojamas sudėtiniam gaminiui taisyti, kilmę.

Siekiant atsižvelgti į teisėtus esamų teisių į dizainą turėtojų interesus, išlygai dėl taisymo įsigaliojus (neribotą) teisinį poveikį ji turėtų tik būsimiems dizainams, taip pat užtikrinant esamų teisių apsaugą pereinamuoju 10 metų laikotarpiu.

– Gynyba pirmalaikio naudojimo pagrindu (21 straipsnis)

Pirmalaikio naudojimo teisė nustatoma atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 6/2002 22 straipsnį. Šia gynybos byloje dėl teisių pažeidimo priemone apsaugomi asmenys, kurie sąžiningais ketinimais investavo į gaminio dizainą iki registruotojo dizaino prioriteto datos ir todėl turi teisėtą interesą prekiauti gaminiiais, net jei jų išvaizda patenka į registruotojo dizaino apsaugos apimtį.

– Kaupimo principas (23 straipsnis)

Dizaino ir autorių teisių apsaugos kaupimo principas išlaikomas atsižvelgiant į tai, kad nuo tada, kai buvo priimti pirminiai teisės aktai, padaryta pažanga derinant teisės aktus autorių teisių srityje.

– Pranešimas apie dizainą (24 straipsnis)

¹⁹ Sprendimas sujungtose bylose C-24/16 ir C-25/16, *Nintendo*, ECLI:EU:C:2017:724.

²⁰ Sprendimas sujungtose bylose C-397/16 ir C-435/16, *Acacia*, ECLI:EU:C:2017:992.

Registruotojo dizaino savininkai gali pateikti pranešimą apie dizainą, kuriuo jie gali informuoti visuomenę, kad dizainas įregistruotas.

3 skyrius. Procedūros

Direktyva papildoma pagrindinėmis procedūrinėmis taisyklėmis, atsižvelgiant į Direktyvą (ES) 2015/2436, kuria siekiama suderinti valstybių narių prekių ženklus reglamentuojančius teisės aktus.

– Dizaino vaizdo reikalavimai (26 straipsnis)

Siekiant užtikrinti, kad dizainų vaizdams būtų taikomi tokie patys ateities iššūkiams parengti reikalavimai, kuriais būtų užtikrinami aiškūs ir tikslūs dizainų vaizdai visoje ES, siūloma į Direktyvą įtraukti išsamių nuostatų rinkinį.

– Sudėtinės paraiškos (27 straipsnis)

Siūloma numatyti galimybę kelis dizainus įtraukti į vieną paraišką, kaip šiuo metu numatyta Reglamento (EB) Nr. 6/2002 37 straipsnyje, nereikalaujant, kad kartu pateikiami dizainai būtų susiję su tos pačios Lokarno klasifikacijos klasės gaminiais, kaip taip pat siūloma atitinkamame Reglamento pakeitime.

– Paskelbimo atidėjimas (30 straipsnis)

Atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 6/2002 50 straipsnį, siūloma numatyti galimybę prašyti atidėti dizaino paraiškos paskelbimą 30 mėnesių nuo paraiškos pateikimo datos.

– Su registracijos pripažinimu negaliojančia susijusios administracinės procedūros (31 straipsnis)

Kaip nustatyta prekių ženklų panaikinimo procedūroje pagal Direktyvos (ES) 2015/2436 45 straipsnį, valstybės narės turėtų nustatyti administracinę procedūrą, pagal kurią jų intelektinės nuosavybės tarnybos nagrinėtų bylas dėl dizaino registracijos pripažinimo negaliojančia. Kai kuriose valstybėse narėse registruotojo dizaino galiojimas gali būti ginčijamas tik teisme. Šios sistemos yra sudėtingesnės ir brangesnės.

↓ 98/71/EB (pritaikytas)

2022/0392 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl teisinės dizaino apsaugos (nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į ~~Europos bendrijos steigimo sutartį~~ ☒ Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ☒ ir ypač į jos ~~100a straipsnį~~ ☒ 114 straipsnio 1 dalį ☒,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

↓ naujas

(1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 98/71/EB² reikia padaryti pakeitimų. Dėl aiškumo ta direktyva turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;

↓ 98/71/EB 1 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi Bendrijos tikslai, kaip nustatyta Sutartyje, yra padėti vis glaudesnės Europos tautų sąjungos pamatus, puoselėti glaudesnius Bendrijos valstybių narių ryšius ir, veikiant bendrai, kad būtų pašalinti Europą dalijantys barjerai, užtikrinti Bendrijos šalių ekonominę ir socialinę pažangą; kadangi tais tikslais Sutartis numato sukurti vidaus rinką, kurioje būtų panaikintos laisvo prekių judėjimo kliūtys, ir įtvirtinti sistemą, užtikrinančią, kad konkurencija toje vidaus rinkoje nebus iškraipoma; kadangi valstybių narių teisinės dizaino apsaugos įstatymų derinimas paremtų šiuos tikslus;~~

¹ OL C [...], [...], p. [...].

² 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/71/EB dėl teisinės dizaino apsaugos (OL L 289, 1998 10 28, p. 28).

↓ 98/71/EB 2 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi valstybių narių įstatymų teikiamos teisinės dizaino apsaugos skirtumai turi tiesioginį poveikį dizainą turinčių prekių vidaus rinkos kūrimui ir veikimui; kadangi tokie skirtumai gali iškreipti konkurenciją vidaus rinkoje;~~

↓ 98/71/EB 3 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi dėl to, kad sklandžiai veiktų vidaus rinka, reikia derinti valstybių narių dizaino apsaugos įstatymus;~~

↓ 98/71/EB 4 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi tai darant svarbu atsižvelgti į problemos sprendimo būdus ir pranašumus, kuriuos Bendrijos dizaino apsaugos sistema teiks įmonėms, norinčioms įgyti teises į dizainą;~~

↓ 98/71/EB 5 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi nereikia imtis visapusiško valstybių narių dizaino įstatymų derinimo, o pakanka, kad būtų derinamos tik tos nacionalinės teisės nuostatos, kurios tiesiogiai veikia vidaus rinką; kadangi nuostatos dėl sankcijų, teisės gynimo priemonių ir jų įgyvendinimo turėtų būti paliktos nacionalinei teisei; kadangi šio riboto derinimo tikslų valstybės narės negali tinkamai pasiekti veikdamos paskirai;~~

↓ 98/71/EB 6 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi valstybės narės turėtų išlikti laisvos įtvirtinamos procedūrų nuostatas, reglamentuojančias teisių į dizainą registraciją, jų pratęsimą ir pripažinimą negaliojančiomis, bei nuostatas dėl tokio negaliojimo pasekmių;~~

↓ naujas

(2) Direktyva 98/71/EB buvo suderintos svarbiausios valstybių narių materialinės dizaino teisės nuostatos, kurios, kaip buvo laikoma priimant direktyvą, turėjo didžiausią tiesioginį poveikį vidaus rinkos veikimui, nes sudarė kliūčių laisvam prekių judėjimui ir laisvei teikti paslaugas Sąjungoje;

(3) valstybių narių nacionalinėje teisėje įtvirtinta dizaino apsauga taikoma kartu su Sąjungos lygmens apsauga, kurią suteikia Europos Sąjungos dizainai (toliau – ES dizainai), kurie yra bendro galiojimo ir galioja visoje Sąjungoje, kaip nustatyta

Tarybos reglamente (EB) Nr. 6/2002³. Kartu egzistuojančios ir subalansuotos nacionalinio ir Sąjungos lygmens dizaino apsaugos sistemos yra Sąjungos požiūriu į intelektinės nuosavybės apsaugą pagrindas;

- (4) laikydamasi savo geresnio reglamentavimo darbotvarkės⁴, kuria siekiama reguliariai peržiūrėti Sąjungos politiką, Komisija atliko išsamų Sąjungos dizaino apsaugos sistemų vertinimą, apimantį išsamų ekonominį ir teisinį vertinimą, paremtą keliais tyrimais;
- (5) 2020 m. lapkričio 11 d. išvadose dėl intelektinės nuosavybės politikos ir Sąjungos pramoninio dizaino sistemos peržiūros⁵ Taryba paragino Komisiją pateikti pasiūlymus dėl Reglamento (EB) Nr. 6/2002 ir Direktyvos 98/71/EB peržiūros. Peržiūros paprašyta siekiant modernizuoti pramoninio dizaino sistemas ir padaryti dizaino apsaugą patrauklesnę pavieniams dizaineriams ir įmonėms, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Visų pirma paprašyta, kad atliekant šią peržiūrą būtų nagrinėjami ir svarstomi pakeitimai, skirti Sąjungos, nacionalinių ir regioninių dizaino apsaugos sistemų tarpusavio papildomumui remti ir stiprinti, taip pat dedamos tolesnės pastangos mažinti dizaino apsaugos sistemos skirtumus Sąjungoje;
- (6) remdamasi galutiniais vertinimo rezultatais Komisija 2020 m. lapkričio 25 d. komunikate „Viso ES inovacinio potencialo išnaudojimas. Intelektinės nuosavybės veiksmų planas – ES ekonomikai gaivinti ir jos atsparumui didinti“⁶ paskelbė atliksianti Sąjungos dizaino apsaugos teisės aktų peržiūrą, kai bus sėkmingai užbaigta Sąjungos prekių ženklų teisės aktų reforma;
- (7) 2021 m. lapkričio 10 d. pranešime dėl intelektinės nuosavybės veiksmų plano⁷ Europos Parlamentas palankiai įvertino Komisijos siekį modernizuoti Sąjungos dizaino apsaugos teisės aktus, paragino Komisiją toliau derinti paraiškų teikimo ir registracijos pripažinimo negaliojančia procedūras valstybėse narėse ir pasiūlė apsvarstyti galimybę suderinti Direktyvą 98/71/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 6/2002, kad būtų užtikrintas didesnis teisinis tikrumas;
- (8) surengtos konsultacijos ir atlikti vertinimai parodė, kad, nepaisant ankstesnio nacionalinės teisės aktų suderinimo, tebėra sričių, kuriose tolesnis derinimas galėtų padaryti teigiamą poveikį konkurencingumui ir ekonomikos augimui;
- (9) siekiant užtikrinti gerai veikiančią vidaus rinką ir, kai tinkama, Sąjungoje sudaryti sąlygas lengviau įgyti, administruoti ir saugoti teises į dizainą, siekiant skatinti Sąjungos įmonių, visų pirma mažųjų ir vidutinių, augimą ir konkurencingumą, kartu deramai atsižvelgiant į vartotojų interesus, būtina išplėsti Direktyva 98/71/EB pasiektą įstatymų ir kitų teisės aktų suderinimo aprėptį įtraukiant kitus aspektus, susijusius su materialine dizaino teise, reglamentuojančia dizainus, kurių apsauga užtikrinama registracija pagal Reglamentą (EB) Nr. 6/2002;

³ 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino (OL L 3, 2002 1 5, p. 1).

⁴ Komisijos komunikatas „Geresnis reglamentavimas – geresni rezultatai. ES darbotvarkė.“, COM(2015) 215 *final*.

⁵ Tarybos išvados dėl intelektinės nuosavybės politikos ir Sąjungos pramoninio dizaino sistemos peržiūra 2020/C 379 I/01 (OL C 379 I, 2020 11 10, p. 1).

⁶ Komisijos komunikatas (COM/2020/760 *final*) Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Viso ES inovacinio potencialo išnaudojimas. Intelektinės nuosavybės veiksmų planas ES ekonomikai gaivinti ir jos atsparumui didinti“.

⁷ Pranešimas dėl intelektinės nuosavybės veiksmų plano ES ekonomikai gaivinti ir jos atsparumui didinti (2021/2007(INI)).

- (10) be to, būtina suderinti ir procedūrinės taisyklės, kad Sąjungoje būtų sudarytos sąlygos lengviau įgyti, administruoti ir saugoti teises į dizainą. Todėl reikėtų suderinti tam tikras pagrindines valstybių narių ir ES dizaino sistemos procedūrinės taisyklės dizaino registracijos srityje. Pakanka nustatyti bendruosius pagal nacionalinę teisę reglamentuojamų procedūrų principus, paliekant valstybėms narėms teisę nustatyti konkretesnes taisykles;

↓ 98/71/EB 7 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (11) kadangi ši direktyva neatmeta galimybės dizainui taikyti nacionalinius ar Sąjungos Bendrijos teisės aktus, numatančius kitokią apsaugą negu ta, kurią numato dizaino registracija ar skelbimas, kaip antai teisės aktus, reglamentuojančius teises į neregistruotąjį dizainą, prekių ženklus, patentus ir ~~universalius~~ naudinguosius modelius, nesąžiningą konkurenciją ar civilinę atsakomybę;

↓ 98/71/EB 8 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- (12) ~~kadangi, kol nesuderinti autorių teises reglamentuojantys teisės aktai, svarbu nustatyti apsaugos kaupimo principą remiantis specifine registruotojo dizaino apsaugos teise ir autorių teise, valstybėms narėms paliekant laisvę nustatyti autorių teisių apsaugos mastą ir sąlygas, pagal kurias tokia apsauga teikiama;~~ ⇒ pagal kurį teisių į dizainą saugomi dizainai turėtų būti saugomi ir kaip autorių teisių saugomi kūriniai, jeigu įvykdomi Sąjungos teisės aktų dėl autorių teisių reikalavimai; ⇐

↓ 98/71/EB 9 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (13) siekiant vidaus rinkos tikslų reikia, kad sąlygos gauti teisę į registruotąjį dizainą būtų vienodos visose valstybėse narėse;
- (14) dėl to reikia pateikti bendrą vienodai apibrėžti dizaino ⇒ ir gaminio sąvokas, kad jos būtų aiškios, skaidrios ir atitiktų technologinę pažangą, kartu atsižvelgiant į atsirandančius naujus dizainus, kurie nėra įkūnyti fiziniuose gaminiuose. ~~sąvokos bei naujumo ir individualių savybių reikalavimų, keliamų teisėms į registruotą dizainą, apibrėžimą~~ Tokių gaminių sąrašas nėra baigtinis, todėl tikslinga atskirti fiziniame daikte įkūnytus gaminius, grafiškai vaizduojamus gaminius arba iš erdvinio objektų išdėstymo, visų pirma siekiant sukurti vidaus aplinką, matomus gaminius. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, reikėtų pripažinti, kad elementų judėjimas, kitimas ar bet kokios kitos rūšies aktyvumas gali kurti dizaino išvaizdą, visų pirma tų dizainų, kurie nėra įkūnyti fiziniame daikte; ⇐
- (15) ~~bei~~ be to, reikia vienodai apibrėžti naujumo ir individualių savybių reikalavimus, keliamus teisėms į registruotąjį dizainą, ~~apibrėžimą~~;

↓ 98/71/EB 10 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (16) siekiant palengvinti laisvą prekių judėjimą, ~~svarbu~~ reikia iš principo užtikrinti, kad teisės į registruotąjį dizainą teiktų ~~savininkui~~ jų turėtojui lygiavertę apsaugą visose valstybėse narėse;
-

↓ 98/71/EB 11 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (17) registracija teikia ~~savininkui~~ teisių turėtojui apsaugą tų visų ar dalies gaminio dizaino savybių, kurios yra akivaizdžiai nurodytos paraiškoje ir tampa prieinamos visuomenei viešai skelbiant arba susipažįstant su atitinkama paraiškos byla;
-

↓ 98/71/EB 12 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (18) ⇒ nors dizaino savybės nebūtinai turi būti matomos konkrečiu metu arba konkrečioje situacijoje, kad joms būtų taikoma dizaino apsauga, tačiau, kaip šio principo išimtis, apsauga neturėtų apimti tų sudedamųjų dalių, kurios nėra matomos įprastai naudojant sudėtinį gaminį, arba tų tokios dalies savybių, kurios nėra matomos tą dalį įmontavus, arba kurių kiekviena neatitiktų naujumo ir individualių savybių reikalavimų. Todėl dėl šių priežasčių ⇒ sudėtinio gaminio sudedamųjų dalių dizaino savybes, kurių apsauga neteikiama, neturėtų būti atsižvelgiama vertinant, ar kitos dizaino savybės atitinka apsaugos reikalavimus;
-

↓ naujas

- (19) nors gaminių nuorodos neturi įtakos dizaino apsaugos apimčiai kaip tokiai, kartu su dizaino vaizdu jos gali padėti nustatyti gaminio, kuriam dizainas yra panaudotas ar skirtas pritaikyti, pobūdį. Be to, gaminių nuorodos padeda lengviau atlikti dizainų paiešką pramoninės nuosavybės tarnybos tvarkomame dizainų registre. Todėl turėtų būti užtikrinta, nesukuriant nereikalingos naštos pareiškėjams, kad iki registracijos būtų pateiktos tikslios gaminių nuorodos, palengvinančios paiešką ir didinančios registro skaidrumą bei prieinamumą;
-

↓ 98/71/EB 13 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (20) vertinimas, ar dizainas turi individualių savybių, turėtų būti grindžiamas tuo, ar informuotas ~~vartotojas~~ naudotojas , ~~akivaizdžiai~~ jį apžiūrėdamas, pagal bendrą dizaino išvaizdą atskiria jį iš bet kurio kito dizaino, kuris yra dalis esamos dizainų visumos, atsižvelgdamas į gaminio, kuriam tas dizainas pritaikytas ar

panaudotas, pobūdį, ypač į pramonės šaką, kuriai jis priklauso, ir dizainerio laisvės mastą kuriant tą dizainą;

↓ 98/71/EB 14 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (21) apsaugos suteikimas ⇒ dizainams, kurių pagrindą sudaro vien techninės funkcijos nulemtoms savybėms ⇒ ar savybių išdėstymas, neturėtų varžyti technologiniu naujoviškumu ☒ inovacijų ☒, Manoma ☒ Suprantama ☒, kad tai nereiškia, jog dizainas privalo turėti estetinę vertę. ⇒ Teisė į registruotąjį dizainą gali būti pripažinta negaliojančia, jeigu gaminio išvaizdos savybės lėmė tik tai, kad gaminys turi atlikti tam tikrą techninę funkciją, o ne vizualinis aspektas; ⇐
- (22) panašiai ~~mechaninių sujungiamųjų detalių dizaino apsaugos išplėtimas neturėtų kliudyti skirtingos gamybos ☒ dizaino apsaugos taikymas ir mechaninėms dalims neturėtų kliudyti skirtingų modelių ☒ gaminius keisti vienus kitais; kadangi į dizaino savybes, kurioms dėl to nesuteikiama apsauga, neturėtų būti atsižvelgiama vertinant, ar kitos to dizaino savybės atitinka apsaugos reikalavimus;~~
-

↓ 98/71/EB 15 konstatuojamoji dalis

- (23) agreguotų gaminių mechaninės sujungiamosios detalės vis dėlto gali būti svarbus agreguotų gaminių naujoviškumo elementas bei rinkodaros atžvilgiu didelis turtas ir dėl to joms turėtų būti taikoma apsauga;
-

↓ 98/71/EB 16 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (24) teisė į dizainą neturėtų galioti, jei dizainas prieštarauja viešajai tvarkai ar ~~priimtiems~~ ☒ pripažintiems ☒ moralės principams. Šia direktyva nesiekama derinti ☒ nacionalinių ☒ viešosios tvarkos ~~sampratų~~ ar ~~priimtų~~ ☒ pripažintų ☒ moralės principų ☒ sąvokų ☒;
-

↓ 98/71/EB 17 konstatuojamoji dalis

- (25) dėl to, kad sklandžiai veiktų vidaus rinka, svarbu suvienodinti teisių į registruotąjį dizainą apsaugos galiojimo terminą;

↓ 98/71/EB 18 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- (26) šios direktyvos nuostatos ~~nepažeidžia~~ nedaro poveikio konkurencijos taisyklių pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ~~85~~ 101 ir ~~86~~ 102 straipsnius taikymui;

↓ 98/71/EB 19 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi skubiai priimti šią direktyvą daugeliui pramonės šakų yra neatidėliotinas reikalas; kadangi šiuo metu dar negalima visapusiškai derinti valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių saugomo dizaino naudojimą taisant sudėtinį gaminį, kad būtų galima atkurti pirminę jo išvaizdą, jei gaminys, kuriam tas dizainas taikytas ar panaudotas, yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, nuo kurios išvaizdos tas saugomas dizainas priklauso; kadangi tai, kad visapusiškai nesuderinti valstybių narių įstatymai, reglamentuojantys saugomo dizaino naudojimą taisant sudėtinį gaminį, neturėtų trukdyti derinti kitas nacionalines dizaino įstatymo nuostatas, kurios turi didžiausią tiesioginį poveikį vidaus rinkai; kadangi dėl to valstybės narės kol kas turėtų išlaikyti galiojančias visas Sutartį atitinkančias nuostatas, reglamentuojančias sudedamosios dalies dizainą sudėtiniam gaminiui taisyti atkuriant pirminę jo išvaizdą, arba, jei jos įteisina kokias nors naujas tokių naudojimą reglamentuojančias nuostatas, tai jomis turėtų būti siekiama tikslai liberalizuoti tokių dalių rinką; kadangi valstybės narėms, kurios šios direktyvos įsigaliojimo dieną neteikia sudedamųjų dalių dizaino apsaugos, nereikia įvesti tokių dalių dizaino registracijos; kadangi, praėjus trejiems metams nuo įgyvendinimo datos, Komisija turėtų pateikti šios direktyvos nuostatų padarinių Bendrijos pramonei, vartotojams, konkurencijai ir vidaus rinkos veikimui tyrimo išvadas; kadangi atliekant šį tyrimą dėl sudėtinių gaminių sudedamųjų dalių turėtų būti svarstomas derinimas, grindžiamas pasirinktinomis galimybėmis, įskaitant atlyginimo sistemą ir ribotą išimtinumo terminą; kadangi ne vėliau kaip praėjus metams nuo savo tyrimo išvadų pateikimo, Komisija, pasitarusi su didžiausią poveikį patyrusiomis šalimis, Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų pateikti šios direktyvos pataisas, reikalingas baigti kurti sudėtinių gaminių sudedamųjų dalių vidaus rinką, ir kitas, jos manymu, reikalingas pataisas;~~

↓ 98/71/EB 20 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi 14 straipsnio pereinamojo laikotarpio nuostata dėl sudedamosios dalies dizaino sudėtiniam gaminiui taisyti norint atkurti pirminę jo išvaizdą jokia būdu negali būti interpretuojama kaip kliūtis gaminiui, kuris yra tokia sudedamoji dalis, laisvai judėti;~~

↓ 98/71/EB 21 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- (27) ~~turi~~ turėtų būti išsamiai išvardytos esminėsiai ~~atsisakymo~~ atsisakymo ~~registruoti~~ registruoti ~~priežastys~~ neregistravimo pagrindai ~~tose valstybėse narėse, kuriose nustatyta esminė~~

~~paraiškų ekspertizė prieš registraciją~~, ir esminėsiai teisių į registruotąjį dizainą pripažinimo negaliojančiomis visose valstybėse narėse ~~priežastys~~ pagrindai .

↓ naujas

- (28) atsižvelgiant į tai, kad įvairiose pramonės srityse vis dažniau naudojamos 3D spausdinimo technologijos ir į sunkumus, su kuriais dėl to susiduria dizaino teisių turėtojai siekdami veiksmingai užkirsti kelią neteisėtam jiems priklausančių saugomų dizainų lengvam kopijavimui, tikslinga nustatyti, kad bet kokios laikmenos ar programinės įrangos, kurioje užfiksuotas dizainas, kūrimas, parsisiuntimas, kopijavimas ir tiekimas siekiant atkurti gaminį, kuriuo pažeidžiamas saugomas dizainas, laikomas dizaino naudojimu, kuriam turi būti gautas teisių turėtojo leidimas;
- (29) siekiant sustiprinti dizaino apsaugą ir efektyviau kovoti su klastojimu, vadovaujantis valstybių narių tarptautiniais išipareigojimais Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) sistemoje, visų pirma pagal Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos V straipsnį dėl tranzito laisvės, o generinių vaistų atveju – pagal Deklaraciją dėl TRIPS sutarties ir visuomenės sveikatos, teisės į registruotąjį dizainą turėtojas turėtų turėti teisę uždrausti trečiosioms šalims įvežti gaminius iš trečiųjų šalių į valstybę narę, kurioje dizainas įregistruotas, neišleidžiant jų ten į laisvą apyvartą, jeigu tiems gaminiams be leidimo panaudotas arba pritaikytas tam dizainui tapatus dizainas arba jų dizainas pagal esminius išvaizdos požymius nesiskiria nuo to dizaino;
- (30) šiuo tikslu teisių į registruotąjį dizainą turėtojams turėtų būti leidžiama uždrausti įvežti teises pažeidžiančius gaminius ir jiems informinti bet kurią muitinės procedūrą, įskaitant, visų pirma, tranzito, perkrovimo, sandėliavimo, laisvosios zonos, laikinojo saugojimo, laikinojo įvežimo perdirbti ar laikinojo įvežimo, be kita ko, kai tokie gaminiai nėra skirti pateikti atitinkamos valstybės narės rinkai. Atlikdamos muitinį tikrinimą muitinės turėtų naudotis įgaliojimais ir procedūromis, nustatytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 608/2013⁸, taip pat ir teisių turėtojų prašymu. Visų pirma muitinės turėtų vykdyti atitinkamus patikrinimus remdamosi rizikos analizės kriterijais;
- (31) siekiant suderinti poreikį užtikrinti veiksmingą teisių į dizainą įgyvendinimą ir būtinybę išvengti laisvos prekybos teisėtai gaminiams suvaržymų, teisės į dizainą turėtojui suteikta teisė turėtų nustoti galioti tuo atveju, kai teisminėje ar kitoje institucijoje, kompetentingoje priimti esminį sprendimą dėl to, ar buvo pažeista teisė į registruotąjį dizainą, pradėtame paskesniame procese deklarantas arba gaminių turėtojas sugeba įrodyti, kad teisės į registruotąjį dizainą turėtojas neturi teisės uždrausti pateikti gaminius rinkai galutinės paskirties šalyje;
- (32) teisės į registruotąjį dizainą teikiamoms išimtinėms teisėms turėtų būti taikomi atitinkami apribojimai. Be naudojimo savo poreikiams tenkinti ir nekomerciniais tikslais, taip pat eksperimentiniais tikslais, leistinas naudojimas turėtų apimti atgaminimą citavimo arba mokymo tikslais, naudojimą kaip nuorodą lyginamojoje reklamoje ir naudojimą komentuojant ar kuriant parodiją, su sąlyga, kad tokie veiksmai atitinka sąžiningo verslo normas ir pernelyg netrukdo tuo dizainu įprastai naudotis. Trečiosioms šalims naudojant dizainą meninės raiškos tikslu, toks

⁸ 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 608/2013 dėl muitinės atliekamo intelektualinės nuosavybės teisių vykdymo užtikrinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1383/2003 (OL L 181, 2013 6 29, p. 15).

naudojimas turėtų būti laikomas sąžiningu, jei kartu jis atitinka sąžiningą pramoninės ir komercinės veiklos praktiką. Be to, ši direktyva turėtų būti taikoma taip, kad būtų užtikrinta visapusiška pagarba pagrindinėms teisėms ir laisvėms, visų pirma saviraiškos laisvei;

- (33) dizaino apsaugos tikslas yra suteikti išimtinės teises į gaminio išvaizdą, bet ne monopolines teises į gaminį kaip tokį. Dizaino, kuriam nėra jokios kitos praktinės alternatyvos, apsauga iš tikrųjų reikštų monopolines teises į gaminį. Tokia apsauga prilygtų piktnaudžiavimui dizaino apsaugos tvarka. Jeigu trečiosioms šalims bus leista gaminti ir platinti atsargines dalis, konkurencija išliks. Jei dizaino apsauga bus taikoma ir atsarginėms dalims, o minėtos trečiosios šalys tas teises pažeis, konkurencijos neliks, o teisės į dizainą turėtojas *de facto* įgis monopolines teises į gaminį;
- (34) valstybių narių įstatymų skirtumai, susiję su saugomo dizaino naudojimu sudėtinio gaminio taisymo tikslais siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą, kai gaminys, kuriam dizainas panaudotas ar pritaikytas, yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, kurios forma nuo jo priklauso, daro tiesioginį poveikį vidaus rinkos sukūrimui ir veikimui. Tokie skirtumai iškraipo konkurenciją bei prekybą vidaus rinkoje ir sukuria teisinį netikrumą;
- (35) todėl, siekiant sklandaus vidaus rinkos veikimo ir užtikrinti sąžiningą konkurenciją joje, būtina suderinti valstybių narių dizaino apsaugos įstatymus, kiek tai susiję su saugomo dizaino naudojimu sudėtinio gaminio taisymo tikslais siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą, įtraukiant išlygą dėl taisymo, panašią į tą, kuri jau įtvirtinta Reglamente (EB) Nr. 6/2002 ir taikoma ES dizainams Sąjungos lygmeniu, bet aiškiai taikomą tik toms sudėtinio gaminio sudedamosioms dalims, kurios priklauso nuo jo formos. Kadangi tokia išlyga dėl taisymo siekiama, kad teisės į dizainą negalėtų būti įgyvendinamos tuo atveju, kai sudėtinio gaminio sudedamosios dalies dizainas yra naudojamas sudėtinio gaminio taisymo tikslais siekiant atkurti pirminę jo išvaizdą, išlyga dėl taisymo turėtų būti įtraukta kaip viena iš teisių gynimo priemonių, kuria galima naudotis pagal šią direktyvą teisių į dizainą pažeidimo atveju. Be to, siekiant užtikrinti, kad vartotojai nebūtų klaidinami ir kad rinkdamiesi iš konkuruojančių gaminių, kurie gali būti naudojami taisymui, jie galėtų priimti pagrįstą sprendimą, taip pat turėtų būti aiškiai įtvirtinta nuostata, kad sudedamosios dalies gamintojas ar pardavėjas negali remtis išlyga dėl taisymo tinkamai neinformavęs vartotojų apie gaminio, kuris bus naudojamas sudėtiniam gaminiui taisyti, kilmę;
- (36) siekiant išvengti padėties, kai dėl skirtingų pirmalaikio naudojimo sąlygų valstybėse narėse to paties dizaino teisinė galia skiriasi skirtingose valstybėse narėse, tikslinga užtikrinti, kad riboto naudojimosi teisę turėtų turėti bet kuris trečiasis asmuo, galintis įrodyti, kad iki dizaino paraiškos pateikimo datos arba, jei prašoma prioriteto, – iki prioriteto datos jis valstybėje narėje pradėjo sąžiningais ketinimais naudotis arba buvo rimtai ir veiksmingai pasirengęs naudotis dizainu, kuris patenka į teisės į registruotąjį dizainą apsaugos apimtį ir nebuvo nukopijuotas nuo to dizaino;
- (37) siekiant suteikti daugiau galimybių ir sudaryti sąlygas lengviau naudotis dizaino apsauga ir padidinti teisinį tikrumą bei nuspėjamumą, dizaino registravimo procedūra valstybėse narėse turėtų būti veiksminga, skaidri ir pagrįsta taisyklėmis, panašiomis į ES dizainams taikomas taisykles;
- (38) todėl būtina nustatyti bendras taisykles dėl reikalavimų ir techninių priemonių, kad paraiškos padavimo etapu bet kokia vizualinio atgaminimo forma pateiktas dizaino vaizdas būtų aiškus ir tikslus, atsižvelgiant į techninę dizainų vizualizavimo pažangą ir

Sąjungos pramonės poreikius, susijusius su naujais (skaitmeniniais) dizainais. Be to, valstybės narės turėtų suvienodinti praktiką ir taip suderinti standartus;

- (39) siekiant didesnio efektyvumo, taip pat tikslinga leisti pareiškėjams į vieną sudėtinę paraišką įtraukti kelis dizainus, nesiejant šios galimybės su sąlyga, kad gaminiai, kuriems tie dizainai yra skirti panaudoti arba pritaikyti, priklausytų vienai tarptautinės pramoninio dizaino klasifikacijos klasei;
- (40) tam tikrais atvejais įprastinis paskelbimas po dizaino įregistravimo gali sužlugdyti su tuo dizainu susijusios komercinės operacijos sėkmę arba jai pakenkti. Galimas sprendimas tokiems atvejais – paskelbimo atidėjimas. Siekiant nuoseklumo ir didesnio teisinio tikrumo, taip padedant įmonėms sumažinti dizainų portfelių valdymo išlaidas, Sąjungoje paskelbimo atidėjimui turėtų būti taikomos tos pačios taisyklės;
- (41) siekiant užtikrinti vienodas sąlygas įmonėms ir visoje Sąjungoje užtikrinti vienodas galimybes naudotis dizaino apsauga, kuo labiau sumažinant pareiškėjams tenkančią registracijos ir kitų procedūrinių formalumų našta, visos valstybių narių centrinės pramoninės nuosavybės tarnybos turėtų, kaip Sąjungos lygmeniu tai daro Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba (EUIPO), atlikdamos esminę *ex officio* ekspertizę tikrinti tik tai, ar nėra neregistravimo pagrindų, kurių išsamus sąrašas pateiktas šioje direktyvoje;
- (42) kad būtų veiksmingų priemonių pripažinti teises į dizainą negaliojančiomis, valstybės narės turėtų nustatyti registracijos pripažinimo negaliojančia administracinę procedūrą, kuri būtų tinkamu mastu suderinta su registruotiesiems ES dizainams Sąjungos lygmeniu taikoma administracine procedūra;
- (43) pageidautina, kad valstybių narių centrinės pramoninės nuosavybės tarnybos ir Beniliukso intelektinės nuosavybės tarnyba bendradarbiautų tarpusavyje ir su EUIPO visose dizaino registravimo ir administravimo srityse, siekdamas skatinti praktikos ir priemonių konvergenciją, kaip antai kuriant ir atnaujinant konsultacijoms ir paieškai skirtas bendras ar sujungtas duomenų bazines ir portalus. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų centrinės pramoninės nuosavybės tarnybos ir Beniliukso intelektinės nuosavybės tarnyba bendradarbiautų tarpusavyje ir su EUIPO visose kitose jų veiklos srityse, kurios yra svarbios dizaino apsaugai Sąjungoje;
- (44) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. skatinti ir kurti gerai veikiančią vidaus rinką ir sudaryti sąlygas lengviau registruoti, administruoti ir saugoti teises į dizainą Sąjungoje, kad, kai tinkama, būtų skatinamas augimas ir konkurencingumas, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (45) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725⁹ 42 straipsnio 1 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir ... jis pateikė nuomonę;

⁹ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

(46) pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo Direktyvos 98/71/EB nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal tą anksčiau priimtą direktyvą;

(47) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminu, nurodytu I priede,

↓ 98/71/EB (pritaikytas)

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 SKYRIUS

☒ BENDROSIOS NUOSTATOS ☒

12 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma:

- (a) teisėms į dizainą, įregistruotoms valstybių narių centriniuose pramoninės nuosavybės biuruose ☒ tarnybose ☒;
- (b) teisėms į dizainą, įregistruotoms Beniliukso dizaino ☒ intelektinės nuosavybės ☒ biure ☒ tarnyboje ☒;
- (c) teisėms į dizainą, įregistruotoms pagal valstybėje narėje galiojančius tarptautinius susitarimus;
- (d) paraiškoms ☒ įregistruoti ☒ a, b ir c punktuose nurodytoms teisėms ☒ į dizainą.

2. Šioje direktyvoje dizaino registracija taip pat yra paskelbimas po paraiškos dizainui įregistruoti padavimo valstybės narės, kurioje toks paskelbimas reiškia teisės į dizainą atsiradimą, pramoninės nuosavybės biure ☒ tarnyboje ☒.

24 straipsnis

~~Sąvokos~~ ☒ Terminų apibrėžtis ☒

Šioje direktyvoje ☒ vartojamų terminų apibrėžtis ☒ :

↓ naujas

1) tarnyba – centrinė pramoninės nuosavybės tarnyba, kuriai viena ar daugiau valstybių narių pavedė registruoti dizainus;

2) registras – tarnybos tvarkomas dizainų registras;

- 3e) dizainas – viso gaminio ar jo dalies vaizdas, susidarantis dėl paties gaminio ir (arba) jo ornamentikos ☒ dekoratyvinių elementų savybių, visų pirma ☒ , specifinių linijų, kontūrų, spalvų, formos, tekstūros ir (arba) medžiagų savybių ☒ , įskaitant tų savybių judėjimą, kitimą ar bet koki kitą jų aktyvumą ☒ ;
- 4b) gaminys – pramoniniu būdu arba rankomis pagamintas daiktas ☒ , išskyrus kompiuterių programas ☒ , ☒ neatsižvelgiant į tai, ar jis įkūnytas fiziniame daikte, ar pasireiškia skaitmenine forma ☒ , taip pat ~~inter alia~~ ;
- a) ~~sudėtiniam gaminiui sukonstruoti skirtos surenkamosios dalys~~, pakuotė, ☒ gaminių rinkiniai, ☒ apipavidalinimas, ☒ erdvinis daiktų išdėstymas, visų pirma vidaus aplinkai sukurti, ☒ ☒ ir sudėtiniam gaminiui sukonstruoti skirtos sudedamosios dalys; ☒
- b) grafiniai ☒ kūriniai arba ☒ simboliai ☒ , logotipai, paviršių raštai, ☒ ~~spaustuvės~~ ☒ tipografiniai ☒ šriftai ☒ ir grafinės vartotojo sąsajos ☒ , išskyrus kompiuterių programas;
- 5e) sudėtinis gaminys – gaminys, susidedantis iš daugelio sudedamųjų dalių, kurias galima pakeisti tą gaminį išardant ir vėl surenkant.

2 SKYRIUS

☒ MATERIALINĖ DIZAINO TEISĖ ☒

3 straipsnis

Apsaugos reikalavimai

1. Valstybės narės saugo dizainą ☒ tik dizaino ☒ registracija ir jo savininkui suteikia išimtines teises pagal šios direktyvos nuostatas.
2. Dizainas teise į dizainą saugomas ~~pagal tai, ar~~ ☒ , jeigu ☒ jis yra naujas ir turi individualių savybių.
3. Dizainas, pritaikytas ar panaudotas gaminiui, kuris yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, yra laikomas nauju ir turinčiu individualių savybių tik ~~ta~~:
 - (e) jei ta sudedamoji dalis, ją įmontavus į sudėtinį gaminį, išlieka matoma pastarąjį įprastai naudojant; ir
 - (f) ~~tik~~ tada, kai sudedamosios dalies matomos savybės atitinka naujumo ir individualių savybių reikalavimus.
4. Įprastas naudojimas, minimas ~~šio straipsnio~~ 3 dalies a punkte, yra su galutiniu naudotoju siejamas naudojimas, išskyrus techninę priežiūrą, ~~apžiūrą~~ ☒ aptarnavimą ☒ ar taisymą.

4 straipsnis

Naujumas

Dizainas laikomas nauju, jei iki ☒ registracijos ☒ paraiškos ~~registracija~~ padavimo arba, jei prašoma prioriteto, iki prioriteto datos joks tapatus dizainas netapo prieinamas visuomenei.

Dizainai laikomi tapačiais, jei jų savybės skiriasi tik ~~neesminėmis detalėmis~~ neesminiais elementais .

5 straipsnis

Individualios savybės

1. Dizainas laikomas turinčiu individualių savybių, jei jo sudarytas bendras įspūdis informuotam naudotojui skiriasi nuo bet kokio kito dizaino, kuris tapo prieinamas visuomenei iki registracijos paraiškos ~~registracijai~~ padavimo datos arba, jei prašoma prioriteto, iki prioriteto datos, tokiam naudotojui ~~pasudaryto~~ bendro įspūdžio.
2. Vertinant individualias savybes, atsižvelgiama į dizainerio laisvės mastą kuriant tą dizainą.

6 straipsnis

Atskleidimas

1. Taikant 4 ir 5 straipsnius, dizainas laikomas prieinamu visuomenei, jei jis buvo paskelbtas po registracijos ar kitaip, arba eksponuotas, naudotas prekyboje ar atskleistas kitaip, išskyrus tuos atvejus, kai šie įvykiai iki registracijos paraiškos ~~registracijai~~ padavimo datos arba, jei prašoma prioriteto, iki prioriteto datos negalėjo pagrįstai tapti įprastu būdu žinomi ~~Bendrijoje~~ Sąjungoje veikiantiems atitinkamos srities specialistų sluoksniams. Tačiau dizainas nelaikomas prieinamu visuomenei vien dėl to, kad jis buvo atskleistas trečiajam asmeniui išreikštomis ar žodžiais neišreikštomis konfidencialumo sąlygomis.
2. Taikant 4 ir 5 straipsnius, į dizaino atskleidimą neatsižvelgiama, jei atskleistas dizainas, kuris yra tapatus arba nesudaro skirtingo bendro įspūdžio, palyginti su dizainu, kurio apsaugos prašoma pagal valstybės narės nustatytą teisę į registruotąjį dizainą, tapo prieinamas visuomenei:
 - (g) dėl paties dizainerio, jo teisių perėmėjo arba trečiojo asmens dėl dizainerio ar jo teisių perėmėjo pateiktos informacijos ar atliktų veiksmų ir
 - (h) per 12 mėnesių laikotarpį iki paraiškos padavimo datos ar, jei prašoma prioriteto, iki prioriteto datos.
3. ~~Šio straipsnio 2 dalis taip pat taikoma, jei dizainas tapo prieinamas visuomenei dėl piktnaudžiavimo dizainerio ar jo teisių perėmėjo atžvilgiu.~~

7 straipsnis

Techninės funkcijos sąlygojamas dizainas ir sujungiamųjų detalių dizainas

1. Teisė į dizainą negalioja, jei gaminio išvaizdos savybės lemia tik jo techninė funkcija.
2. Teisė į dizainą negalioja, jei gaminysio išvaizdos savybės turi būti būtinai atkuriamos tikslios formos ir tikslių matmenų, kad tas gaminys, kuriam dizainas pritaikytas ar panaudotas, galėtų būti mechaniškai su kitu gaminiu sujungtas arba į jį, aplink jį ar prie jo padėtas, kad kiekvienas gaminys galėtų atlikti savo funkciją.
3. Nepaisant šio straipsnio 2 dalies, teisė į dizainą, laikantis 4 ir 5 straipsniuose nustatytų sąlygų, galioja, jei dizainas kuriamas tam, kad ~~agreguotoje sistemoje~~ į

sudėtinę sistemą ☒ būtų galima daug kartų sumontuoti ar sujungti vienas kitą pakeičiančius gaminius.

8 straipsnis

Viešajai tvarkai ar moralei prieštaraujantis dizainas

Teisė į dizainą negalioja, jei dizainas prieštarauja viešajai tvarkai ar ~~primitiems~~ ☒ pripažintiems ☒ moralės principams.

9 straipsnis

Apsaugos apimtis

1. Teisė į dizainą saugo bet koki dizainą, kuris informuotam naudotojui nesudaro skirtingo bendro įspūdžio.
2. Vertinant apsaugos apimtį, atsižvelgiama į dizainerio laisvės mastą kuriant savo dizainą.

10 straipsnis

Apsaugos galiojimo ☒ pradžia ir ☒ terminas

~~Įregistruvus ☒ 1. ☒ atitinkanti~~ 3 straipsnio 2 dalies reikalavimus ☒ atitinkantis ☒ dizainas, teisė į dizainą saugoma ☒ tampa saugomas teise į registruotąjį dizainą, kai tarnyba jį įregistruoja. ☒

☒ 2. Registruotojo dizaino registracija galioja ☒ ~~vieną ar kelis~~ penkerių metų laikotarpius ☒ laikotarpį, skaičiuojamą ☒ nuo ☒ registracijos ☒ paraiškos padavimo datos. Teisės turėtojas apsaugos galiojimo terminą gali pratęsti vienu ar keliais 5 metų laikotarpiais iki 25 metų skaičiuojant nuo ☒ registracijos ☒ paraiškos padavimo datos.

↓ naujas

11 straipsnis

Teisė į registruotąjį dizainą

1. Teisė į registruotąjį dizainą priklauso dizaineriui arba jo teisių perėmėjui.
2. Jei dizainą kartu sukūrė du arba daugiau asmenų, jie kartu naudojami teise į registruotąjį dizainą.
3. Jeigu dizainą sukūrė darbuotojas, kuris vykdė savo funkcijas arba darbdavio nurodymus, teisė į registruotąjį dizainą priklauso darbdaviui, išskyrus atvejus, kai yra kitoks susitarimas arba jeigu nacionaliniuose įstatymuose nustatyta kitokia tvarka.

12 straipsnis

Registruotojo dizaino savininko teisės į dizainą prezumpcija

Asmuo, kurio vardu įregistruota teisė į dizainą, arba – iki registracijos – asmuo, kurio vardu paduota paraiška, laikomas asmeniu, turinčiu teisę atlikti teises procedūras tarnyboje, kurios teritorijoje prašoma apsaugos, arba bet kokias kitas teises procedūras.

↓ 98/71/EB (pritaikytas)
⇒ naujas

1311 straipsnis

~~Registracijos negaliojimas ar atsisakymas registruoti~~ ☒ Neregistravimo pagrindai ☒

1. Dizainą atsisakoma įregistruoti ~~arba, jei tas dizainas buvo registruotas, teisė į dizainą skelbiama negaliojančia~~ ☒, kai ☒:

- a) ~~jei tas dizainas nėra dizainas, kaip apibrėžta~~ ☒ apibrėžtas ☒ ~~1 straipsnio a punkte 2 straipsnio 3 punkte; arba~~
- b) ~~jei jis~~ ☒ dizainas ☒ neatitinka ~~3–8~~ 8 straipsniuose reikalavimų; ~~arba~~

14 straipsnis

☒ Pripažinimo negaliojančia pagrindai ☒

☒ 1. Jei dizainas jau įregistruotas, teisė į dizainą pripažįstama negaliojančia šiais atvejais:
☒

☒ a) dizainas nėra dizainas, apibrėžtas 2 straipsnio 3 punkte; ☒

☒ b) dizainas neatitinka 3–8 straipsniuose nustatytų reikalavimų; ☒

(i) ⇒ kompetentingo teismo ar institucijos sprendimu ☒ ~~jei pareiškėjas arba~~ teisės į dizainą turėtojas negali jos reikalauti pagal atitinkamos valstybės narės teisę; ~~arba~~

(j) ~~jei tam~~ dizainui prieštarauja ankstesnis dizainas, kuris tapo prieinamas visuomenei ~~po paraiškos padavimo datos arba, jei prašoma prioriteto, po prioriteto datos~~ ir kuris nuo ankstesnės datos ~~negu minėtoji~~ ☒ nei paraiškos pateikimo data arba, jei prašoma prioriteto, – dizaino prioriteto data yra saugomas: ☒

i) ~~turi~~ registruotojo Bendrijos ☒ ES ☒ dizaino ar paraiškos dėl registruotojo Bendrijos ☒ ES ☒ dizaino ⇒, jei ji įregistruota; ☒

ii) ~~arba~~ atitinkamos valstybės narės suteiktos teisės į ⇒ registruotąjį ☒ dizainą ar paraiškos dėl tokios teisės ~~teikiamą apsaugą~~ ⇒, jei ji įregistruota; ☒

↓ naujas

iii) teisės į dizainą, įregistruotos pagal atitinkamoje valstybėje narėje galiojančius tarptautinius susitarimus, arba paraiškos dėl tokios teisės, jei ji įregistruota;

↓ 98/71/EB (pritaikytas)

~~2. Kiekviena valstybė narė gali nustatyti, kad dizainą atsisakoma registruoti, arba, jei tas dizainas jau įregistruotas, kad teisė į dizainą skelbiama negaliojančia:~~

~~ca)~~ ~~jei~~ vėlesniame dizaine naudojamas koks nors skiriamasis ženklas ir tą ženklą reglamentuojanti ~~Bendrijos~~ Sąjungos teisė arba atitinkamos valstybės narės teisė suteikia teisės į tą ženklą turėtojui teisę tokį naudojimą drausti; ~~arba~~

~~fb)~~ ~~jei tas~~ dizainas yra sukurtas be leidimo naudojant atitinkamos valstybės narės autorinčių teisės saugomą kūrinį; ~~arba~~

~~ge)~~ ~~jei tas~~ dizainas yra sukurtas nepagrįstai naudojant Paryžiaus konvencijos dėl pramoninės nuosavybės saugojimo ~~6ter6b~~ straipsnyje išvardytus daiktus arba minėtosios konvencijos ~~6ter6b~~ straipsnyje nenurodytus ženklus, emblemas ir herbous skydus, turinčius atitinkamoje valstybėje narėje ypatingą visuomeninę reikšmę.

↓ naujas

2. 1 dalies a ir b punktuose nurodytais pripažinimo negaliojančia pagrindais gali remtis:

a) bet kuris fizinis arba juridinis asmuo;

b) bet kuri grupė ar organas, įsteigti tam, kad atstovautų gamintojų, paslaugų teikėjų, prekyautojų ar vartotojų interesams, jeigu ta grupė ar organas pagal jų teisinį subjektiškumą reglamentuojančią teisę savo vardu gali būti šalimi teismo procese.

↓ 98/71/EB (pritaikytas)

3. ~~Šio straipsnio~~ 1 dalies c punkte nurodytu ~~motyvu~~ pripažinimo negaliojančia pagrindu gali remtis tik asmuo, galintis reikalauti teisės į dizainą pagal atitinkamos valstybės narės teisę.

4. 1 dalies ~~d punkte ir 2 dalies a ir b d, e ir f~~ punktuose nurodytais ~~motyvais~~ pripažinimo negaliojančia pagrindais gali remtis tik :

a) prieštaraujančios teisės pareiškėjas arba turėtojas;

↓ naujas

b) asmenys, kurie pagal Sąjungos teisės aktus arba atitinkamos valstybės narės teisę turi teisę naudotis atitinkamomis teisėmis;

c) prekių ženklo savininko arba teisės į dizainą turėtojo įgaliotas licenciatas.

↓ 98/71/EB (pritaikytas)

5. ~~2 dalies e punkte~~ 1 dalies g punkte nurodytu ~~motyvu~~ pripažinimo negaliojančia pagrindu gali remtis tik ~~naudotis suinteresuotas~~ su nepagrįstu naudojimu susijęs asmuo ar subjektas.

~~6. 4 ir 5 dalys nepažeidžia valstybių narių laisvės nustatyti, kad 1 dalies d punkte ir 2 dalies e punkte nurodytais motyvais taip pat savo iniciatyva gali remtis tos valstybės narės atitinkama institucija.~~

~~7. Atsisakius dizainą registruoti arba paskelbus teisę į dizainą negaliojančia, remiantis 1 dalies b punktu ar 2 dalimi, tas dizainas gali būti įregistruotas arba teisė į tą dizainą gali būti išlaikyta pakeitus pavidalą, jei tokio pavidalo jis atitinka apsaugos reikalavimus ir išlaikomas dizaino tapatumas. Registruojant arba išlaikant teisę į pakeisto pavidalo dizainą registracija gali būti siejama su teisės į dizainą turėtojo daliniu teisės atsisakymu, arba teismo sprendimo, skelbiančio dalinį teisės į dizainą negaliojimą, įrašu dizaino registre.~~

~~8. Bet kuri valstybė narė gali nustatyti, kad nukrypstant nuo 1–7 dalių, atsisakymo registruoti ar negaliojimo motyvai, galiojantys toje valstybėje iki tos datos, kai įsigalioja nuostatos, būtinos, kad būtų laikomasi šios direktyvos, taikomi dizaino paraiškoms, kurios buvo paduotos iki tos datos, ir pagal jas registruotam dizainui.~~

↓ naujas

6. Teisė į dizainą negali būti pripažinta negaliojančia, jeigu 1 dalies d–g punktuose nurodytos teisės turėtojas arba pareiškėjas, prieš pateikdamas prašymą pripažinti negaliojančia arba priešiškinį, aiškiai sutinka, kad dizainas būtų įregistruotas.

↓ 98/71/EB (pritaikytas)

~~79.~~ Teisė į dizainą gali būti ~~paskelbta~~ pripažinta negaliojančia net nustojus jai galioti ar jos atsisakius.

↓ naujas

15 straipsnis

Apsaugos objektas

Apsauga teikiama toms registruotojo dizaino išvaizdos savybėms, kurios yra akivaizdžiai nurodytos registracijos paraiškoje.

↓ 98/71/EB (pritaikytas)

~~1612~~ straipsnis

Teisės į dizainą suteikiamos teisės

1. Dizaino registracija suteikia jo savininkui išimtinę teisę jį naudoti ir neleisti be jo savininko leidimo naudoti jį trečiajam šaliai.

~~2. Minėtu naudojimu laikomas~~ Vadovaujantis 1 dalimi, visų pirma gali būti uždraustas:

a) gaminio, kuriam tas dizainas pritaikytas ar panaudotas, gaminimas, siūlymas, pateikimas į rinką, ~~importavimas, eksportavimas~~ ar naudojimas;

b) a punkte nurodyto gaminio importavimas ar eksportavimas;

c) ~~arba~~ a punkte nurodyto tokio gaminio ~~kaupimas~~ sandėliavimas ~~tais tikslais,~~ a ir b punktuose nurodytais tikslais;

↓ naujas

d) bet kokios laikmenos ar programinės įrangos, kurioje užfiksuotas dizainas, kūrimas, parsisiuntimas, kopijavimas, dalijimasis ja ar jos platinimas siekiant, kad būtų galima pagaminti a punkte nurodytą gaminį.

↓ 98/71/EB

~~2. Jei pagal valstybės narės įstatymą 1 dalyje nurodytų veiksmų negalima buvo neleisti atlikti iki datos, kai įsigalioja nuostatos, būtinos, kad būtų laikomasi šios direktyvos, teisės į dizainą suteikiamomis teisėmis negalima remtis norint neleisti tokių veiksmų atlikti asmenims, kurie buvo pradėję tokius veiksmus iki tos datos.~~

↓ naujas

3. Nukrypstant nuo 9 straipsnio 1 dalies, teisės į registruotąjį dizainą turėtojas turi teisę uždrausti visoms trečiosioms šalims vykdant komercinę veiklą iš trečiųjų šalių į valstybę narę, kurioje dizainas yra įregistruotas, įvežti gaminius neišleidžiant jų į laisvą apyvartą toje valstybėje narėje, jeigu tiems gaminiams be leidimo panaudotas arba pritaikytas tam dizainui tapatus dizainas arba jų dizainas pagal esminius požymius nesiskiria nuo to dizaino.

Pirmoje pastraipoje nurodyta teisė nustoja galioti, jeigu proceso, pradėto pagal Reglamentą (ES) Nr. 608/2013 siekiant nustatyti, ar buvo pažeista teisė į registruotąjį dizainą, metu deklarantas ar gaminių turėtojas pateikia įrodymų, kad teisės į registruotąjį dizainą turėtojas neturi teisės uždrausti pateikti gaminius rinkai galutinės paskirties šalyje.

17 straipsnis

Galiojimo prezumpcija

1. Byloje dėl teisių pažeidimo teisės į registruotąjį dizainą turėtojo naudai daroma prielaida, kad įvykdyti 3–8 straipsniuose nurodyti reikalavimai dėl teisės į registruotąjį dizainą teisinio galiojimo.

2. 1 dalyje nurodytą galiojimo prezumpciją turi būti galima užginčyti bet kokiomis atitinkamos valstybės narės jurisdikcijoje prienamomis procesinėmis priemonėmis, įskaitant priešiškinius.

↓ 98/71/EB (pritaikytas)

~~18~~ 17 straipsnis

Teisės į dizainą suteikiamų teisių apribojimas

1. ~~Į registruotas teisės į dizainą suteikiamomis teisėmis nesinaudojama, jeigu veiksmai atliekami~~ ☒ dėl ☒ :

a) ☒ veiksmų, atliekamų ☒ savo poreikiams tenkinti ir nekomerciniais tikslais;

- b) veiksmų, atliekamų eksperimento tikslais;
- c) veiksmų, atliekamų atgaminant ~~paminėjimo~~ citavimo ar mokymo tikslais; ~~su sąlyga, kad tokie veiksmai atitinka sąžiningo verslo normas ir pernelyg netrukdo tuo dizainu normaliai naudotis ir kad nurodomas šaltinis, iš kur paimta.~~

↓ naujas

d) veiksmų, atliekamų siekiant identifikuoti gaminį arba nurodyti jį kaip priklausantį teisės į dizainą turėtojui;

e) veiksmų, atliekamų komentavimo, kritikos reiškimo ar parodijos kūrimo tikslais;

↓ 98/71/EB

~~2. De to, registruotos teisės į dizainą suteikiamomis teisėmis nesinaudojama, jeigu tas dizainas naudojamas:~~

~~fa) kitoje šalyje registruotų laivų ir orlaivių įrangos, kai jie laikinai yra atitinkamos valstybės narės teritorijoje;~~

~~gb) į atitinkamą valstybę narę įvežtoseu atsarginėseiu dalyseiu ir reikmenyseu, skirtuoseu tokių transporto priemonių remontui;~~

~~he) remontuojant tokiasiu transporto priemonesiu remonto.~~

↓ naujas

2. 1 dalies c, d ir e punktai taikomi tik tais atvejais, kai veiksmai atitinka sąžiningo verslo normas ir pernelyg netrukdo tuo dizainu įprastai naudotis, o c punkto atveju – kai nurodomas gaminio, kuriam dizainas yra panaudotas ar pritaikytas, šaltinis.

19 straipsnis

Išlyga dėl taisymo

1. Apsauga nesuteikiama registruotajam dizainui, kuris yra sudėtinio gaminio sudedamoji dalis, nuo kurio išvaizdos priklauso sudedamosios dalies dizainas, ir kuris naudojamas tik tam sudėtiniam gaminiui taisyti, kad būtų atkurta jo pirminė išvaizda, kaip apibrėžta 16 straipsnio 1 dalyje.

2. 1 dalimi negali remtis sudėtinio gaminio sudedamosios dalies gamintojas ar pardavėjas, kuris tinkamai neinformavo vartotojų apie gaminio, kuris bus naudojamas sudėtiniam gaminiui taisyti, kilmę, pateikdamas ant gaminio aiškią ir matomą nuorodą arba kitaip tinkamai juos informuodamas, kad jie galėtų priimti pagrįstą sprendimą rinkdamiesi iš konkuruojančių gaminių, kurie gali būti naudojami taisymui.

3. Jeigu šios direktyvos priėmimo metu valstybės narės nacionalinėje teisėje numatyta dizaino apsauga pagal 1 dalį, valstybė narė, nukrypdamą nuo 1 dalies, iki... [Leidinių biuro

prašoma įrašyti datą – dešimt metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] toliau taiko tą apsaugą dizainams, kurių registracijos paraiška paduota iki šios direktyvos įsigaliojimo.

↓ 98/71/EB (pritaikytas)

~~14~~ straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostata

~~Kol pagal 18 straipsnio nuostatas nebus Komisijos siūlymu priimtos šios direktyvos pataisos, valstybės narės laiko galiojančiomis esamas teisinės nuostatas, reglamentuojančias sudedamosios dalies, naudojamos sudėtiniam gaminiui taisyti, kad būtų atkurta jo pirminė išvaizda, dizaino naudojimą, ir tas nuostatas keičia tik siekdamas liberalizuoti tokių dalių rinką.~~

~~2015~~ straipsnis

Teisių pasibaigimas

~~Registruotos teisės į dizainą suteikiamos teisės netaikomos veiksmams, susijusiems su gaminiu, kuriam pritaikytas ar panaudotas dizainas, kuriam taikoma teisės į dizainą apsauga, kai tas gaminyje buvo išleistas į rinką. Bendrijoje Sąjungoje teisės į dizainą turėtojo arba jam leidus.~~

↓ naujas

21 straipsnis

Teisės į registruotąjį dizainą pirmalaikio naudojimo teisės

1. Pirmalaikio naudojimo teisę turi bet kuri trečioji šalis, galinti įrodyti, kad iki paraiškos pateikimo datos arba, jei prašoma prioriteto, – iki prioriteto datos ji atitinkamoje valstybėje narėje pradėjo sąžiningais ketinimais naudoti arba rimtai ir veiksmingai pasirengė naudoti dizainą, kuris patenka į teisės į registruotąjį dizainą apsaugos apimtį ir nebuvo nukopijuotas nuo to dizaino.
2. Pirmalaikio naudojimo teisė suteikia tam trečiajam asmeniui teisę naudotis dizainu tiems tikslams, kuriems juo buvo pradėta naudotis arba kuriems rimtai ir veiksmingai pasirengta iki paraiškos padavimo arba teisės į registruotąjį dizainą prioriteto datos.

↓ 98/71/EB (pritaikytas)

⇒ naujas

~~2246~~ straipsnis

Ryšys su kitomis apsaugos formomis

Šios direktyvos nuostatos ~~esomis nepažeidžia~~ nedaromas poveikis jokioms ~~Bendrijos~~ Sąjungos teisės ar atitinkamos valstybės narės teisės, ~~reglamentuojančios~~ nuostatoms, susijusioms su ~~teisėmis~~ į neregistruotą dizainą, prekių ženklais ar kitais

skiriamaisiais ženkais, patentais ir universaliais naudingaisiais modeliais, šriftais, civilinėje atsakomybeje ar nesąžininga konkurencija.

2317 straipsnis

Ryšys su ~~autorine teise~~ autorių teisėmis

Teisės į dizainą saugomas dizainas, įregistruotas kurioje nors valstybėje narėje ar jos atžvilgiu pagal šią direktyvą, taip pat turi teisę į apsaugą pagal ~~tos valstybės autorinės~~ autorių teisę ~~įstatymą~~ nuo tos dienos, kai tas dizainas buvo sukurtas ar išreikštas kokia nors forma, jeigu laikomasi Sąjungos teisės aktų dėl autorių teisių reikalavimų. ~~Kiekviena valstybė narė nustato, kokio masto ir kokiomis sąlygomis tokia apsauga teikiama, taip pat reikalaujama originalumo lygį.~~

↓ naujas

24 straipsnis

Registracijos simbolis

Teisės į registruotąjį dizainą turėtojas gali informuoti visuomenę, kad dizainas yra įregistruotas, gaminį, kuriam dizainas yra panaudotas ar pritaikytas, pažymėdamas apskritimu apibrėžta raide „D“. Prie tokio pranešimo apie dizainą gali būti pridedamas dizaino registracijos numeris arba jis gali būti susietas su dizaino įrašu registre.

3 SKYRIUS

PROCEDŪROS

25 straipsnis

Paraiškoms taikomi reikalavimai

3. Registruotojo dizaino paraišką sudaro bent visi šie elementai:
 - (b) prašymas įregistruoti;
 - (c) pareiškėjo tapatybės informacija;
 - (d) atgaminti tinkamas dizaino vaizdas, kuriame aiškiai matomos visos objekto, kurio apsaugos prašoma, detalės ir kurį galima paskelbti;
 - (e) nurodyti gaminiai, kuriems dizainas yra skirtas panaudoti arba pritaikyti.
4. Už dizaino registracijos paraiškos padavimą sumokamas mokestis, kurį nustato atitinkama valstybė narė.
5. Gaminį nurodymas pagal 1 dalies d punktą nedaro poveikio dizainui taikomos apsaugos apimčiai. Ši nuostata taikoma ir aprašymui, kuriuo paaiškinamas dizaino vaizdas, jei valstybė narė yra nustačiusi, kad tokį aprašymą reikia pateikti.

26 straipsnis

Dizaino vaizdas

1. 25 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytas dizaino vaizdas turi būti aiškus, tikslus, nuoseklus ir tokios kokybės, kad būtų galima aiškiai išskirti ir paskelbti visas objekto, kurio apsaugos prašoma, detales.

2. Tai bet kokia vizualinio atgaminimo forma atgamintas juodai baltas arba spalvotas dizaino vaizdas. Atgamintas vaizdas gali būti statinis, dinaminis arba aktyvus ir turi būti atliktas bet kokiomis tinkamomis priemonėmis, naudojant visuotinai prieinamas technologijas, įskaitant brėžinius, nuotraukas, vaizdo įrašus arba kompiuterinį vizualizavimą ar modeliavimą.

3. Atgaminto vaizdo viename ar keliuose rodiniuose parodomi visi dizaino požymiai, kurių apsaugos prašoma. Be to, gali būti pateikiami kitų rūšių rodiniai, siekiant išsamiau apibūdinti konkrečias dizaino savybes, visų pirma:

(f) išdėdinti rodiniai, kuriuose matyti atskiros gaminio dalies didesnis vaizdas;

(g) skerspjuvio rodiniai, kuriuose matyti gaminio pjūvio vaizdas;

(h) erdviniai rodiniai, kuriuose išrinkto gaminio dalys matomos atskirai viename rodinyje, arba

(i) daliniai rodiniai, kuriuose gaminio dalys matomos atskirai skirtinguose rodiniuose.

4. Jeigu dizaino vaizdą sudaro skirtingi atgaminti vaizdai arba daugiau nei vienas rodinys, jie turi derėti vienas su kitu, o registracijos dalykas nustatomas atsižvelgiant į visas šių rodinių ar atgamintų vaizdų vaizdines savybes kartu.

5. Pateikiamas tik paties dizaino vaizdas, be jokių kitų elementų. Jame negali būti jokių paaiškinimų, frazių ar simbolių.

6. Dalykas, kurio apsaugos neprašoma, išskiriamas vaizdinėmis priemonėmis, pageidautina punktyrinėmis arba brūkšninėmis linijomis, taip nurodant nesaugomus dizaino elementus. Jei tai neįmanoma dėl techninių priežasčių arba dėl dizaino pobūdžio, nesaugomiems dizaino elementams nurodyti gali būti naudojamos kitos vaizdinės priemonės, kaip antai šešėliavimas, ribinės linijos ar neryškus vaizdavimas. Visos tokios vaizdinės nesaugomų dizaino elementų nurodymo priemonės naudojamos nuosekliai.

7. Jeigu kartu su vaizdu pateikiamas dizaino aprašymas, nei tas aprašymas, nei jame esantys žodiniai teiginiai dėl nesaugomų dizaino elementų neriboja ir neišplečia vaizde atgaminto dizaino apsaugos apimties.

8. Valstybių narių centrinės pramoninės nuosavybės tarnybos ir Beniliukso intelektinės nuosavybės tarnyba bendradarbiauja tarpusavyje ir su Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba, kad nustatytų bendrus standartus, taikytinus reikalavimams dėl dizaino vaizdo ir jo pateikimo, visų pirma dėl naudotinių rodinių tipo ir skaičiaus, priimtinių nesaugomų dizaino elementų nurodymo būdų, taip pat dizainams atgaminti, saugoti ir tvarkyti naudojamų priemonių techninių specifikacijų, pavyzdžiui, susijusių su elektroninių failų formatais ir dydžiu.

27 straipsnis

Sudėtinės paraiškos

Į vieną sudėtinę registruotojo dizaino paraišką galima įtraukti kelis dizainus. Ši galimybė nesiejama su sąlyga, kad visi gaminiai, kuriems dizainas yra skirtas panaudoti arba pritaikyti, priklausytų vienai tarptautinės pramoninio dizaino klasifikacijos klasei.

28 straipsnis

Paraiškos pateikimo data

1. Dizaino paraiškos pateikimo data laikoma ta data, kurią pareiškėjas tarnybai pateikia dokumentus, kuriuose yra 25 straipsnio 1 dalies a–c punktuose nurodyta informacija.
2. Be to, valstybės narės gali nustatyti, kad paraiškos pateikimo data bus suteikta tik sumokėjus 25 straipsnio 2 dalyje nurodytą mokestį.

29 straipsnis

Nagrinėjimo iš esmės apimtis

Nagrinėdamos, ar dizaino paraiška gali būti priimta registruoti, tarnybos vertina tik tai, ar nėra 13 straipsnyje nurodytų esminių neregistravimo pagrindų.

30 straipsnis

Paskelbimo atidėjimas

1. Registruotojo dizaino pareiškėjas kartu su paraiška gali pateikti prašymą atidėti registruotojo dizaino paskelbimą 30 mėnesių laikotarpiui nuo paraiškos pateikimo datos arba, jei prašoma prioriteto, – nuo prioriteto datos.
2. Kai dizainas įregistruojamas, nei dizaino vaizdas, nei jokia su paraiška susijusi byla nepateikiami visuomenei susipažinti, laikantis nacionalinės teisės nuostatų, kuriomis saugomi teisėti trečiųjų šalių interesai.
3. Apie tai, kad registruotojo dizaino paskelbimas atidėtas, paskelbiama.
4. Pasibaigus atidėjimo laikotarpiui arba bet kuriuo metu iki jo pabaigos, jei teisių turėtojas to prašo, tarnyba pateikia visuomenei susipažinti visus registro įrašus ir su paraiška susijusią bylą, o registruotąjį dizainą paskelbia.

31 straipsnis

Pripažinimo negaliojančia procedūra

1. Nedarant poveikio šalių teisei teikti skundus teismuose, valstybės narės nustato veiksmingą ir operatyvią administracinę procedūrą, pagal kurią jų tarnybos gali teisę į registruotąjį dizainą pripažinti negaliojančia.
2. Pagal pripažinimo negaliojančia administracinę procedūrą teisė į dizainą turi būti pripažįstama negaliojančia bent šiais pagrindais:
 - a) dizainas neturėjo būti įregistruotas, nes neatitinka 2 straipsnio 3 punkte pateiktos apibrėžties arba 3–8 straipsniuose nustatytų reikalavimų;
 - b) dizainas neturėjo būti įregistruotas, nes egzistuoja ankstesnis dizainas, nurodytas 14 straipsnio 1 dalies d punkte.
3. Pagal administracinę procedūrą teisę pateikti prašymą pripažinti negaliojančia turi turėti bent šie asmenys:
 - a) 2 dalies a punkto atveju – 14 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys, grupės ar organai;

b) 2 dalies b punkto atveju – 14 straipsnio 3 dalyje nurodytas asmuo.

32 straipsnis

Galiojimo pratęsimas

1. Dizaino registracijos galiojimas pratęsiamas, kai to prašo teisės į dizainą turėtojas arba bet kuris kitas pagal įstatymą ar sutartį tai atlikti įgaliotas asmuo ir jei sumokami mokesčiai už galiojimo pratęsimą. Valstybės narės gali numatyti, kad tokiu prašymu bus laikomas mokesčių už galiojimo pratęsimą gavimas.

2. Tarnyba apie registracijos galiojimo pabaigą teisės į registruotąjį dizainą turėtojui praneša likus ne mažiau nei šešioms mėnesiams iki registracijos galiojimo pabaigos. Tarnyba nelaikoma atsakinga, jei ji tokios informacijos nepateikia, ir toks nepateikimas neturi įtakos registracijos galiojimo pabaigai.

3. Prašymas pratęsti galiojimą pateikiamas ir mokesčiai už galiojimo pratęsimą sumokami ne vėliau kaip likus šešioms mėnesiams iki registracijos galiojimo pabaigos. To nepadarius, prašymą galima pateikti per kitą šešių mėnesių laikotarpį iš karto po registracijos galiojimo pabaigos ar paskesnio jos galiojimo pratęsimo. Per tą kitą laikotarpį sumokami mokesčiai už galiojimo pratęsimą ir papildomas mokesčiai.

4. Sudėtinės registracijos atveju, kai sumokėtų mokesčių už galiojimo pratęsimą nepakanka visiems dizainams, kurių registracijos galiojimą prašoma pratęsti, registracijos galiojimas pratęsiamas tik jeigu yra aišku, už kuriuos dizainus sumokėtas mokesčiai.

5. Galiojimo pratęsimas įsigalioja kitą dieną po esamos registracijos galiojimo pabaigos datos. Informacija apie galiojimo pratęsimą įrašoma į registrą.

33 straipsnis

Komunikacija su tarnyba

Proceso šalys arba, kai tinkama, jų atstovai nurodo oficialų adresą visai oficialiai komunikacijai su tarnyba. Valstybės narės turi teisę reikalauti, kad toks oficialus adresas būtų Europos ekonominėje erdvėje.

4 SKYRIUS

ADMINISTRACINIS BENDRADARBIAVIMAS

34 straipsnis

Bendradarbiavimas dizaino registravimo, administravimo ir pripažinimo negaliojančiu srityje

Tarnybos gali savo nuožiūra veiksmingai bendradarbiauti tarpusavyje ir su Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba, kad skatintų praktikos ir priemonių, susijusių su dizaino ekspertize, registravimu ir pripažinimu negaliojančiu, konvergenciją.

35 straipsnis

Bendradarbiavimas kitose srityse

Tarnybos gali savo nuožiūra veiksmingai bendradarbiauti tarpusavyje ir su Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba ne tik 34 straipsnyje nurodytose, bet ir visose kitose jų veiklos srityse, kurios yra svarbios dizaino apsaugai Sąjungoje užtikrinti.

5 SKYRIUS

⊠ BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS ⊠

~~18~~ straipsnis

Pakeitimas

~~Praėjus trejiems metams nuo 19 straipsnyje nurodytos įgyvendinimo datos, Komisija pateikia šios direktyvos padarinių Bendrijos pramonei, ypač labiausiai paveiktoms pramonės šakoms, konkrečiai sudėtinių gaminių ir sudedamųjų dalių gamintojams, vartotojams, konkurencijai ir vidaus rinkai tyrimo išvadas. Ne vėliau kaip po metų Komisija siūlo Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos pataisus, reikalingus baigti kurti sudėtinių gaminių sudedamųjų dalių vidaus rinką, ir kitas, jos manymu, reikalingas pataisus, pasitarusi su didžiausią poveikį patiriančioms šalimis.~~

~~3619~~ straipsnis

Įgyvendinimas ⊠ Perkėlimas į nacionalinę teisę ⊠

1. Valstybės narės ~~prima~~ ⊠ užtikrina, kad įsigaliojusių ⊠ įstatymais ir kitais teisės aktais, kurie įsigaliojo iki ⊠ būtini, kad ⊠ ⇒ 2, 3, 6, 10–19, 21 ir 23–33 straipsnių būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo ... [Leidinių biurui: įrašyti datą, kuri yra 24 mėnesiai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos]. ⇐ ~~2001 m. spalio 28 d., įgyvendina šią direktyvą.~~ ⊠ Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą. ⊠

Valstybės narės, priimdamos šias ~~nuostatas~~ ⊠ priemones ⊠, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. ⊠ Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. ⊠ Nuorodos darymo tvarką ⊠ ir minėto teiginio formuluotę ⊠ nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtasu nacionalinės teisės ⊠ aktų pagrindinių ⊠ nuostatų ⊠ tekstus ⊠.

~~37~~ straipsnis

⊠ Panaikinimas ⊠

⊠ Direktyva 98/71/EB panaikinama nuo ... [LB: įrašyti datą, kuri yra kita diena po 36 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos datos], nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminu, nurodytu I priede. ⊠

⊠ Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal II priede pateiktą atitikties lentelę. ⊠

~~3820~~ straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja ~~20~~ dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Bendrijų*
Sąjungos oficialiajame leidinyje.

4 ir 5 straipsniai, 7–9 straipsniai, 20 ir 22 straipsniai taikomi nuo ...[*Leidinių biurui:*
įrašyti datą, kuri yra kita diena po [38] straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos
datos].

~~3921~~ straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas